

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 53.
1939. március 8., szerda

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

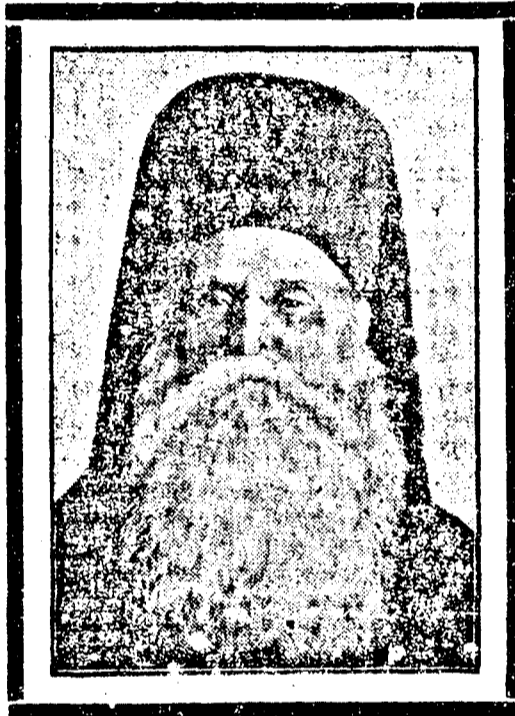
Proprietar: Societatea Anonimă nt. editura ziarului Aradî Kôzlny. Inreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 1071—1938. Trlb. Arad.

A nemzet halottja Miron Cristea pátriárka- kormányelnök

Részletes jelentéseink az elhunyt államférfi elhunytáról
— Egy kivételes pályafutás története — Bucurestiben lesz
a nagyszabású temetés

Miron CRISTEA pátriárka-miniszterelnök hirtelen elhunytáról az Aradi Közlöny olvasótáborára már az elmúlt nap reggelén lapunk első oldaláról értesült. Az Aradi Közlöny tragikus híre, amelyet az ország kisebbségi sajtója élén legelsőként közölhetünk olvasóink táborával, mindenfelé mély benyomást keltett és az elmúlt nap első felében is még számosan fordultak szerkesztőségünkhez — olvasván híradásunkat, — hogy az egyházi-kormányelnök elhunytáról újabb és újabb információkat szerezzenek.

Bucuresti lakossága is csupán a bucaresti sajtó keddi reggeli kiadásából vehetett tudomást arról a nagy veszteségről, amely az országot a pátriárka-miniszterelnök halálával érte. A kormány rendelkezése folytán még az éjszaka folyamán az összes minisztériumokra s középületekre kitűzték a fekete lobogót, de amikor a halálhír elterjedt igen sok magánépület is gyászt öltött. Az üzletek kirakataiban megjelent dr. Miron Cristea gyászkeretes arcképe. A kormány rendelkezése a gyász jeléül a hivatalokban ma szünetelt a munka. A kormány még az éjszaka elhatározta, hogy a legnagyobb pompával fogja eltemetni a miniszterelnököt. A temetés napját még nem határozták meg, de arra csak a hét végén kerülhet a sor.

A minisztertanács intézkedései

Bucuresti. Kedden délelőtt fél 12 órakor Calinescu Armand miniszterelnök elnöksége alatt összeült a minisztertanács.

A miniszterelnök meghatart hangon számolt be Miron Cristea dr. pátriárka és volt miniszterelnök elhunytáról, majd pedig vázolta a nemzeti egyház vezetése és a román nemzeti küzdelem terén elért érdemeit. Victor Iamandi igazságügyminiszter a kormány többi tagjának gyászát juttatta kifejezésre. A gyász jeléül a tanácskozásokat néhány percre felfüggesztették, majd pedig aláírták azt a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amelynek értelmében Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnököt

a nemzet halottjának nyilvánítják.

A szabályok értelmében a patriarchátus összes helyiségeit lepecsételték. Az elhunyt földi maradványait az Atheneum nagy oszlopcsarnokában ravatalozzák föl. A pátriárkát minden valószínűség szerint a patriarchatus udvarán Dumitru Basaraboff koporsója mellett helyezik örök nyugalomra.

Kedden reggel a patriarchatuson gyászistentiszteletet tartottak. A gyászeset alkalmából könyvet fektettek fel, amelybe

Öfelsége képviselőjében Mihail tábornok legyezte be nevét

ma pedig a következők jelentek meg: Cassulo Andrea pápai nuncius, Mironescu királyi tanácsos, a görög, a francia, a japán, jugoszláv, svájci és amerikai követek.

Vasárnapra tervezték a temetést

Mihail Magureanu miniszterelnökségi államtitkár a hajnali órákban egy

LARES-repülőgépen Cannesbe utazott.

A repülőgépen gyászbavont román nemzeti zászlót helyeztek el. A miniszterelnökségi államtitkár a

hét végén a pátriárka földi maradványait hozó vonattal tér vissza az országba. Egyes hírek szerint a temetés vasárnap folyik le Maroshévizen, de valószínűbbnek látszik, hogy

Bucurestiben helyezik nyugalomra az elhunytat.

A pátriárka holttestét kedden behalzsamozták. Az elhunyt földi maradványai előreláthatólag március 10-én, pénteken érkeznek meg Bucurestibe.

A pátriárkátus kedden délben táviratot küldött Jeruzsálembe és tudatta az ottani román papi küldöttséggel a román egyházi elhunytat.

Az összes bucarestij lapok gyászkeretben jelentek meg és oldalakon át méltatják az elhunyt érdemeit. Miron Cristea dr. személyében az egyesített Románia első pátriárkája költözött el az élők sorából.

Kedden reggel az ország összes templomának harangjai jelezték a pátriárka elhunytát, majd pedig a templomokban gyászsistentiszteletet celebráltak.

Egyes hírek szerint a néhai pátriárka utolsó kívánsága az volt, hogy a pátriárkátus kriptájában helyezték örök nyugalomra.

Miron Cristea pályafutása

Hetvenegy esztendő korában hunyta le örök álmra szemét a görög-keleti román nemzeti egyház első pátriárkája, aki 1868. július 18-án született Maroshévizen, ahol a község szerény fatemplomcskájában keresztelték meg Ilie névre. A Cristea név igen-elterjedt Erdélyben, az elhunyt egyházi és kormányelnök családja tulajdonképpen egy marosmegyei kisközségből származik, ahonnan Vasile Cristea, aki Potoc községben élt, Maroshévizre költözött. Itt telepedett meg és élt azóta is a Cristea-család, amelynek egyik sarja Ioan Cristea a pátriárka-miniszterelnök nagy-

atyja volt. Ioan Cristeanak öt gyermeke volt, ezek közül George a pátriárka-miniszterelnök atyja, aki Domnița Comant vette feleségül és házasságukból nyolc gyermek született, a negyedik Ilie a későbbi pátriárka. Hat esztendő korában görög-keleti felekezeti iskolába iratták, két esztendő után a besztercei szász elemi iskolába került, majd ugyancsak Besztercén a szász gimnáziumba iratkozott. Később átlépett a román liceumba, ahol a nyolcadik osztályban már élénk irodalmi működést fejtett ki. Középiskoláinak elvégzése után a nagyszabású érsekség teológiájára iratkozott be, ahol rövidesen kitünt társai közül. A teológia elvégzése után a szászvárosi román elemi iskola tanítója volt, majd 1891-től 1895-ig Miron Romanul szebeni érsek támogatásával Budapestre került, ahol az egyetem irodalmi és filozófiai tanszakának hallgatója volt. Mint ilyen a Petru Maior budapesti diákegylet vezetésében tevékeny részt vett. Irodalmi munkássága ebben az időben főként közirói ténykedésben nyilvánult, állandóan dolgozott a „Telegraful Roman“, a „Tribuna“ és a „Dreptatea“ című erdélyi lapoknak. Állandó összeköttetésben állott a magyarországi román nemzeti mozgalom vezetőivel és a politikai életben rövidesen hangadóként szerepelt. Az emlékezetes memorandum perrel kapcsolatosan politikai megnyilatkozásért 11 társával együtt elítélték.

Az Astra élén

Budapesti tanulmányait 1895-ben végezte be Ilie Cristea, aki modern nyelvészet doktorátusi címét kapta meg, doktori értekezésének tárgya pedig Mihai Eminescu életének és irodalmának feldolgozása volt. A budapesti tanulmányait elvégzése után 1895. július elsején a nagyszabású érseki tanács titkárává nevezték ki és ezt a tisztséget 1902-ig töltötte be, amikor is az egyháztanácsi ülnöki tisztséget nyerte el. Egy évvel titkári kinevezése után 1896-ban az ASTRA román közművelődési egyesület vezetőségébe választották dr. Ilie Cristea-t, akit nagy zenebarátként ismertek. Cernauiában az ottani egyetemen a teológiai tudományok disz doktorává választották.

Nagy érdemeket szerzett az érseki tanács titkárságának vezetésével, mert széleslátókörű, nagy tudású férfiúnak bizonyult. Munkakörének kiszélesítéséhez tartozott, hogy 1898-ban átvette a Telegraful Roman című lap igazgatását és szerkesztését. Ugy titkári állását, mint a Telegraful Roman-nál betöltött tisztséget megtartotta akkor is, amidőn Miron Romanul érsek elhunyt és Jca Mețianu aradi püspök került az érsekség élére. Három év multán 1901-ben megvált a Telegraful Roman szerkesztésétől, de a laphoz továbbra is szoros kötelek fűzték.

A politikai egyházfő

Ilie Cristea dr. 1897-ben pappá avatták, majd 1901-ben megtörtént archidiacónussá való szentelése. Ezt követően 1902. június 23-án az Arad melletti hódos-bodrogi zárdába belépett a szerzetesi rendbe és ez alkalommal vette fel a Miron nevet. Állandó élénk kapcsolatot tartott fenn a régi Monarchia területén élő román vezetőegyenységekkel és az Őkirályság értelmiségi, valamint politikai vezéréivel. Baráti kapcsolatok fűzték a Brătianu-családhoz, amelynek politikai vonalvezetése számára is irányadó volt, a Monarchiában élő román nemzeti mozgalmainak irányításánál. Ilie Miron Cristea egyre behatódóan foglalkozott a román nemzeti politikával és 1908-ban Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki mint ismeretes, élénk kapcsolatot tartott fenn az országa nemzeti szerveivel, kihallgatáson fogadta az erdélyi görög-keleti egyházi férfit. A kihallgatás 1908. március 28-án történt meg és a trónörökös vagy ahogyan őt annak idején nevezték — a „jövendő császár“, — hosszasan elbeszélgetett Ilie Miron Cristea doktorral, aki az akkori nemzeti mozgalom szellemében tájékoztatta Ferenc Ferdinándot. Egy esztendővel ezután történt meg az elhunyt pátriárka

püspökké választása, 1909. november 21-én harmadik szavazattal huszonegy ellenében (három fidesz szavazólap is szerenelt) Karánsebes püspökevé választották, 1910. áprilisában megerősítették kinevezését, majd I. Ferenc József császár és király kezeihez letette az esküt. Az eskütelés után Miron Cristea dr. püspök külön kihallgatáson jelent meg a császár és királynál. Még ez év husvétjén Nagyszebenben püspökké szentelték az új egyházfőt.

Karánsebesi püspöksége idején rendkívül tevékeny egyházi politikai és nemzetiségi politikai munkát végzett az elhunyt pátriárka. A háború kitöréséig is, de a háború folyamán szintén nyíltan részt vett a román nemzetiségi mozgalmakban és minden munkássága a románság kulturális és gazdasági megszervezésére, fellendítésére irányult.

A karánsebesi püspökségtől a pátriárkátusig

Amikor 1918-ban összeomlott az osztrák-magyar Monarchia, Karánsebes püspöke elsők között volt, akik Erdély csatlakozását az O-királysághoz szorgalmazták. Egyik szervezője volt a gyulafehérvári nagygyűlésnek, ahol az egyesülésről szóló nagy beszédével hozzájárult az új román államalakulat megteremtéséhez. Ugyancsak ő volt az, aki az erre vonatkozó nyilatkozatot egy erdélyi küldöttség élén I. Ferdinand királynak Bucurestben átnyújtotta. Amikor azután 1919. december 18-án a bucurestii Atheneul teremben sor került az új Ungro-Vlachia-i érsekség vezetőjének megválasztására és ezzel az új Románia vezető-érsekségének betöltésére 447 szavazat közül 435 szavazattal Karánsebes püspökét állították erre a vezető helyre, amelynek tisztségébe 1920. január elsején iktatták be rendkívüli pompával. Mint az ország első egyházfője dus érdemeket szerzett az egyházi törvényhozás, a kulturális szervezés és általában a szellemi fejlődés előmozdítása terén. Működése alkalmul szolgált arra, hogy felvetődjék az önálló görög-keleti román nemzeti egyház megteremtésének eszméje és egyházfőként más nem is jöhetett számításba, mint Ilie Miron Cristea dr. — A Szent Szinódus elhatározó ülése 1925 február 4-én kezdődött meg, amikor is Nectarie Bucovina érseke javaslatot tett arra, hogy az Ungro-Vlachia érsekséget pátriárkátussá változtassák át és ezzel az ország vezető-érsekét a nemzeti egyház pátriárkájának méltóságára emeljék. A határozat egyhangú volt és 1925. február 12-én dr. Alexandru Lapedatu akkori vallásügyi miniszter már el is készítette a törvényjavaslatot, amelyet a szenátus 82 — 2 szavazattal, a képviselőház pedig egyhangúan fogadott el. Románia első pátriárkáját I. C. Bratianu akkori kormányelnök üdvözölte.

Az egyház élén tovább folytatta tevékeny működését és tekintélye egyre növekedett úgy, hogy amikor I. Ferdinand király halála után az ismeretlen politikai körülmények következtében a kiskorú király mellé kormányzótanácsot állították, ennek egyik tagja dr. Ilie Miron Cristea pátriárka volt. Kormányzótanácsi tisztségét mindaddig megtartotta, amíg az új alkotmányos helyzet következtében az intézmény megszűnt.

Egyházi minőségében rendkívül sokoldalú tevékenységet fejtett ki, miközben mindig az ország és hűvei érdekeit tartotta szem előtt. Új teológiai, öt új püspökséget és számos új szemináriumot hívott életre. A konstantinápolyi pátriárka bejegyzésével ő helyesbítette a juliáni naptárt.

ARMAND CALINESCU
az új kormányelnök

Egy évvel ezelőtt a nemzeti keresztény kormány távozása után, amikor Ófelsége Carol király az ország újjászervezését határozta el, új kormány alakult, amelynek feje Cristea Miron pátriárka lett. A később újjászervezett kormánynak ugyancsak ő maradt a feje és egyházi működésén kívül belpoli-

tikai szempontból is beírta nevét a román történelem aranykönyvébe.

Arad gyásza

A gyászír nyomán — amelyről az Aradi Közlöny kedd reggeli számából mindenki értesült —, Arad összes épületein gyászfátyollal bevont nemzeti színű lobogókat helyeztek el. A miniszterelnökség rendelkezésének megfelelően az aradi köz. hivatalokban is szünetelt a munka. Dél-előtt 11 órakor az orthodox katedrálisban gyásztisztiszeletet tartottak, amelyre testületileg vonultak fel a közhivatalnokok.

Kedden az egész ország területén szünetelt a látványos előadások az országos gyászra való tekintettel. Ez a rendelkezés a szerdai napra is vonatkozik és a kedden életbeléptetett zenetiltalom szerdán is érvényben marad.

Aradváros vezetősége a következő táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Armand Calinescu, az újonnan kinevezett miniszterelnök előtt:

Ökegyelmessége

ARMAND CALINESCU
a minisztertanács elnöke

Bucuresti.

— Személyesen is és mint munkatársaim érzelmeinek hű tolmácsolója, valamint a város tisztviselői karának és lakosságának nevében, végtelen csodálattal és mély tisztelettel hozzuk az Ön tudomására Kegegyelmessége miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából, legtiszteltetlenebb jókívánságainkat, hosszú életet és egészséget kívánva szeretett hazánk felvirágzása érdekében, amelyért Ön oly eredményes munkát fejtett ki, a külső tekintély emelését és a belső konszolidációt szem előtt tartva.

VLAD ALEXANDRU

tábornok, Aradváros polgármestere.

Még mindig kísért a Teleki-kormány átszervezésének hirtelensége

A „Pesti Ujság“ kombinációi a magyar kormány új változásairól — A „Magyar Nemzet“ és az „Esti Ujság“ polemikája Rácz Jenő volt hadügyminiszteréről

Budapestről jelentik: „Nomád“, aki mint ismeretes Lendvay István publicistával azonos, a Magyar Nemzet című politikai napilapban levelet írt Rácz Jenőre, a volt honvédelmi miniszterrel a Magyar Élet mozgalom vezetőjéről. A levél szerint Rácz Jenő a nagybecskereki piaristáknál 1899-ben, mint Ratiu Jenő volt beírva és ezen a néven végezte tanulmányait és csak azután kezdte viselni a Rácz Jenő nevet.

Az Esti Ujság délutáni száma válaszolt Lendvay Istvánnak a Magyar Nemzetben megjelent cikkére, amely Rácz román származásával foglalkozott és megállapítja, hogy vitéz nagylaki Rácz Jenő ősel 1625-ben kaptak nemességet Bethlen Gábortól és 1845-ben Rácz Jenő apjának nevét egy román származású görög katolikus pap, aki őt

megkeresztelte, román ortográfiával Rațiu-nak írta be az anyakönyvbe tévesen.

Meisler Károly lapja, a Pesti Ujság egyébként a Teleki-kormány átalakításáról ír. A lap szerint Kunder Antal kereskedelmi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Jaross Andor felvidéki miniszter és esetleg Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter távoztak helyükről. Szó van arról is, hogy ismét Imrédy Béla legyen a pénzügyminiszter és ha ezt nem vállalná, akkor Baranyay Lipót venné át a pénzügyminiszteri tárcát és az ő helyére a Nemzeti Bank élére kerülne Imrédy. A felvidéki miniszterium Jaross Andor távozásával megszűnne, de lehetséges az is, hogy átalakul államtitkársággá. A személyi változások hátterében természetesen mélyreható politikai átszervezés áll — fejezi be cikkét a lap.

Asszonyöktetés

Írta YVES FLORENNE

Drága barátom, ha igazán szeret, akkor fúson most hozzám, mert a maga kezébe van letéve a sors és az élet. Berenice.

Már Berenice irásának láttára is meg voltam illetődve. Magam előtt láttam ég felé fordított égszínkével szemével, összekulcsolt kezével, vonagló szájjal, hiszen olyan hajlamos volt az ilyen szenvedélyes kitérésre. Hát mégis elérkezett a pillanat, amikor rám van utalva? Boldog voltam, ha arra gondoltam, hogy heves és fáradhatatlan udvarlásom végül mégis eredménnyel jár.

Bereniceről nem lehetett pontosan tudni, kicsoda. Egy amerikai férfihoz tartozott, aki olyan bő ruhákat viselt, mintha valamennyi zsebe állandóan ki volna tömve dollárral. Imádtam Berenicet, aki úgy tett, mintha nem venné észre. Azok közé a nők közé tartozott, akikről felületlen pillantásra azt hiszi az ember, gyerekjáték meghódítani őket és akikről végül kiderült, hogy megközelíthetetlenek bárkinél.

Kocsimba ugrottam és rohantam Berenicehez. Tíz perc múlva nála voltam és bejelentettek. Berenice feldulva sietett elém, megragadta kezemet, maga mellé ültetett, azután pihegő keblére szorította tenyerét:

— Ó, drága barátom, köszönöm, köszönöm, hogy eljött. Oriási baj. Ide hallgasson: Joe (ez volt az amerikai férj) gyanakszik. Féltetek, hogy gyanakszik. Mondta ma reggel rögtön nekem, hogy holnap hajóra szálljunk. El kell engem ragadni, Georgie édes, mingyárt rögtön, a Svájcba akarok

menni. érti, my dear, most mingyárt rögtön. Joe figyel rám.

Meg se mertem érteni, olyan boldoggá tett ez a vallomás.

— Lenn áll a kocsim, akár rögtön indulhatunk — mondtam.

— Ó, milyen remek maga, — felelt ragyogva — csak felhuzom a kalapot és bedobok egy kofferbe néhány valamit és jövök.

Ezzel eltűnt és alig egy óra múlva elragadó utazókasztümben jelent meg. Nyomában Betty, a komornája, akiből semmi se látszott a kofferektől.

— Betty is jön? — kérdeztem elszontyolodva.

— Szegény hűséges leány, nem hagyhatom itt — felelt Berenice.

Megadtam magam. A kocsimba elhelyeztem a koffereket.

— Betty ül maga mellé, — intézkedett Berenice — mert Joe figyeltet és ha véletlenül meglát, akkor azt hiszi, Bettyt ragadta el.

Nem mondhatom, hogy a szomszédságnak örültem, de azért indítottam és teljes sebességgel nekivágtam az utnak. Tél lévén, már négy órák sötét volt s mi néhány perccel négy után indultunk.

— Hogy örülök látni magát így, amint ilyen gyorsan hajt mentségemre — suttogta a hátam mögött Berenice. (Mentségemre, ez annyit jelentett, hogy megmentésemre.) Milyen szép széles válla van...

Büszkén kihuztam magam és megnyomtam a gázpedált. Nem vettem le szemem az országutról, amely fehéren ragyogott a reflektorok fényében. Még most se mertem hinni boldogságomban. Vajjon nem követtem-e el valamit Berenice, amiért ilyen

hirtelen szökik meg? Mindegy. Megállás nélkül mentünk át Auxerre-en, csak Dijonban kellett néhány percig vesztegelnünk, amíg benzint tankoltam. Berenice kijelentette, hogy nem éhes. Végre Lyonban megálltunk. Mikor kinyitottam a kocsi ajtaját láttam, hogy Berenice édesden alszik és ajkán mosoly lebeg. Fölkeltettem. Nyögve nyújtózott és rám mosolygott.

Gyorsan bekaptunk valamit a szálloda éttermében, azután felmentünk szobáinkba. Mikor Berenice szobája elé értünk, Berenice kezét nyújtotta.

— Csak nem akar most itt hagyni egyedül? — kérdeztem megdöbbenve.

— Legyen jó, — mondta Berenice és a szemembe nézett — hiszen olyan fáradtak vagyunk mindketten az uttól. Jóéjszakát és köszönöm. Hiszen holnap már Genfben leszünk.

Ott is voltunk. Berenice reggel Lyonból sürgönyözött egy szállodába. A genfi Savoy előtt egy szőke óriás fogadott bennünket és amint kiszálltunk a kocsiból, karjaiba zárta Berenice-t.

— Ó, hogy nem lehettem ott Párisban, és magam! — kiáltott.

— Drágám, mindent ennek a lovagias franciának köszönhetsz — mondta Berenice rám mutatva. — Georgie, bemutatom magának Olafot, vőlegényemet. Válás után rögtön mingyárt hozzámentek.

Csak most értettem meg a helyzetet. Dühödten begyújtottam a motort.

— Nem marad velünk? — kérdezte Berenice. — Sajnálom. De higgye nekem el: sohase fogom ezt elfelejteni magának.

— Én se! — feleltem sziszegve a fogam között és indítottam.

Gafencu hazaérkezett

Hatalmas államblokk létrehozásáról tárgyaltak Varsóban — Lengyelországra még nagy szerep vár a Duna-medence békepolitikájában

Figyelmetkeltő lapjelentések Gafencu és Beck tárgyalásairól

Bucurestiből jelentik: Grigore GAFENCU külügyminiszter kedden Varsóból Bucurestibe érkezett.

(*) Gafencu külügyminiszter varsói tárgyalásai a lengyel köztársaság vezető politikusaival a legszívélyesebb mederben folytak le és a legrövidebb eredményekkel zárultak. A két országot érdeklő problémák tárgyalásánál megtalálták azt az utat, amely Románia és Lengyelország barátságát még jobban kimélyíti és amely hozzájárul Délkelet-Európa és Középeurópa békés atmoszférájának kialakulásához. Ugy Beck lengyel külügyminiszterrel, mint Ridz Smigly marsallal történt megbeszéléseiből tényként szövegeztető le a két ország közötti barátság törhetetlen volta az általános biztonság követelményeinek szem előtt tartásával. Ezekben az időkben, amidőn nem létezik nép, amely elkülönülne, Románia és Lengyelország kart karba öltve, sziklaszilárd szolidaritással a béke eszméjének védelmében fejtenek ki érdemes munkát. A két ország politikai érdekei közö-

sek, de egyformák a két ország gazdasági érdekei is.

— Lengyelország kényelmetlen földrajzi fekvése — írja Stansilas Stronski tanár a Kurjer Warszawski című lapban — arra készíti az országot, hogy a két tengerre, a Balti és a Fekete tengerre támaszkodjék. Amíg Lengyelország és Románia áttörhetetlen védőgátat képeznek a Balti és a Fekete tenger mellett, addig nem kell veszélytől tartaniok.

A román—lengyel szövetség egyidőben hidat és gátat is képez. Hidat, amelyen bárki közlekedhet, akit békés gondolatok vezetnek és aki nem sérti a két ország vitális érdekeit. Egyben azonban a lengyel—román szövetség gát is, közös gát, amelyen megtörnek a támadás hullámai, bármely irányból is jönnek. Ime azok a következtetések, melyeket a varsói tárgyalásokból le lehet vonni.

A német sajtó a román—magyar viszony javulását várja Gafencu varsói útjától

Berlinből jelentik: A „Berliner Börsen Zeitung” vezércikkben foglalkozik Gafencu külügyminiszter varsói látogatásával. Kiemeli a lap, hogy Gafencu mindig hűve volt a román—lengyel szoros együttműködésnek s így Varsóban rendkívül szívélyes légkör fogadta. A továbbiakban hangoztatta, hogy nincs szó újabb egyezményekről, mert a jelenlegi szövetségi viszony teljességgel kielégíti a két állam szükségleteit. Mégis, teszi hozzá a Berliner Börsenzeitung, a látogatásnak Lengyelország és Románia közös dunai és kelet-európai politikája szempontjából nagy jelentősége van. Végül úgy véli, hogy Gafencu külügyminiszter utja kedvező hatással lesz a román—magyar és a román—bolgár viszonyra.

A Frankfurter Zeitung részleteket közöl Gafencunak az Express távirati iroda munkatársa előtt tett nyilatkozatából és ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy Gafencu elutazása előtt kihallgatáson fogadta Magyarország bucuresti-i követét.

Római jelentés szerint a Giornale d'Italia vezető helyen ír a varsói tanácskozásokról. Az olasz

lap úgy véli, hogy a megbeszélések során Lengyelországnak az az óhaja is napirendre kerül, hogy résztvegyen az európai Dunabizottságban.

Angol és francia orientáció

A Times értesülése szerint a varsói megbeszélésnek 3 pontja a következő volt:

1. A dunavölgyi és balkáni viszonyok.
2. A román—magyar megértés.
3. Az általános román—magyar együttműködés megerősítése.

Azt hiszik — írja tovább a lap, — hogy a megbeszélések főcélja a dunai és balkáni államok közti jobb szomszédi viszony megteremtése, beleértve a román—magyar megértést is.

A francia sajtó nagy nemzetközi jelentőséget tulajdonít a varsói megbeszéléseknek. A Martin szerint Gafencu megállapodott Beckkel, hogy a két ország a jövőben szorosabban együttműködik Angliával és Franciaországgal. A Figaro szerint megvitatták a magyar—román közeledés kérdését, amelynek érdekében Varsó hajlandó latbavetni befolyását.

A 90 millió államtömb

A budapesti sajtó is a legnagyobb érdeklődéssel figyeli a varsói megbeszéléseket. Az Új Nemzedék tudni véli, hogy Varsóban már létre is jött a megegyezés és Gafencu külügyminiszter olyan államtömb létrehozásán fáradozott, amely több mint 90 millió embert foglalna magában, nevezetesen a 33 millió Lengyelországot, a 20 millió Romániát, a 16 millió Jugoszláviát, a 7 millió Görögországot, a 6 millió Bulgáriát és a 16 millió Törökországot. Beck lengyel külügyminiszternek is régi vágya ennek az államcsoportnak a létrehozása. A tömörülés kiinduló pontja a lengyel—román szövetség, amelyet Anglia és Franciaország is pártolna. A tervezett államtömb angol—francia katonai és pénzügyi segítségre számíthat. Lengyelország azon fáradozik, — írja a lap,

— hogy Románia és Magyarország között a jóviszonyt létrehozza, amire nézve jó jelnek tartják Gafencu varsói pohárköszöntőjét.

Goinec Warszawski, lengyel jobboldali lap Gafencu látogatásával foglalkozik és többek között azt írja, hogy Romániának és Lengyelországnak azonos történelmi hivatást kell betöltenie. A lap a többi lengyel laphoz hasonlóan azt a hírt közli, hogy Romániai szabad-kikötőt biztosít Galatiban Lengyelország számára.

Az a bizottság, amely tanulmányozza a Balti-tenger és a Fekete-tenger között a Visztula, Nistru, Prut és Duna összekapcsolásával létesítendő folyami ut terveit, összeült.

A román—magyar közeledés kérdése

A francia sajtó is nagy nemzetközi fontosságot tulajdonít a varsói megbeszéléseknek. A „Martin” szerint Gafencu és Beck külügyminiszterek megállapodtak abban, hogy országuk a jövőben szorosabb együttműködésbe lépnek Angliával és Franciaországgal. A „Figaro” is úgy tudja, hogy Varsóban nagy szerepet játszott a román—magyar közeledés kérdése és ebben a tekintetben Lengyelország hajlandó latba vetni befolyását.

A német sajtó is nagy figyelemmel kíséri a varsói tárgyalásokat. Általános az a nézet a né-

met lapokban is, hogy a tárgyalások egyik legfontosabb pontja a magyar kérdés. A „Deutsche Allgemeine Zeitung” hangoztatja, hogy Gafencu külügyminiszter pohárköszöntőjében a Duna-medence országai barátságos közeledéséről szóló nyilatkozata megfelel a lengyel kívánságoknak. Lengyelország szívesen látja Bucuresti és Budapest közeledését s ezzel kapcsolatban, Varsóban derülattással figyelik az eseményeket. Hasonlóképpen ír a „Kölnische Zeitung” is.

Gafencu nyilatkozata a hivatalos sajtófogadáson

A hivatalos közlemény kiadását követő sajtófogadáson GAFENCU külügyminiszter nyilatkozott a külföldi hírlapírók előtt. Kijelentette, hogy a megbeszélések igen rövid idő alatt kielégítő eredményre vezettek. Azt tapasztalta, hogy Lengyelországban nagy megértéssel vannak Románia politikai érdekei iránt. Mindkét állam politikai tevékenységét a közös érdekek síkján sikerült összekapcsolni. Mindkét szövetséges állam kölcsönösen előmozdítja a másik államnak harmadik nemzet iránti barátságát. A gazdasági kérdések

megvitatásánál a Lengyelország és Románia közötti forgalom ügye volt előtérben. Itt is gyors megoldás remélhető. Megkérte Hecket, hogy legközelebbi londoni látogatása alkalmával feltse ki Románia és Lengyelország közös fellegását a zsidó kérdésben. Ez a kérdés cenniféle összefüggésben sincs a gyarmati kérdéssel. A román—magyar viszonytal kapcsolatban kijelentette, mindent meg kell tenni, hogy Románia és Lengyelország jó viszonyt teremtsen Magyarországgal. A kisebbségi kérdés Románia belügye. Lengyelország és Ro-

mánia nagy figyelemmel és kölcsönös megértéssel szemléli a kárpátorosz kérdés feleményeit.

A román—magyar viszony

A külügyminiszternek a román—magyar relációra tett nyilatkozata egyébként a következő:

— Bennünket mindig erősen foglalkoztatott valamennyi szomszédunkkal való viszonyunk barátságos fejlődése. Ez vonatkozik Magyarországra is. Az összeköttetéseket illetően Lengyelországgal egyetértésben mindent elkövetünk, hogy köztünk és Magyarország között a megértés minél őszintébb legyen. A román kormány több ízben hangsúlyozta és magam is kifejezésre juttattam jelenlegi nyilatkozatomban, hogy Magyarország és Románia között őszinte, igazságos és világosan érthető viszonyt kell megvalósítani. Ami a Romániában élő magyar kisebbség kérdését illeti, kormányom és magam is minden alkalmat felhasználunk arra nézve, hogy kijelentsük, hogy ez a kérdés, amely különben tisztán Románia belügye, hasonló módon nyerjen megoldást mint valamennyi más kisebbség kérdései, azaz az igazság és egyenlőség szellemében.

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda diplomáciai szerkesztője jelenti, hogy hivatalos magyar körök meglepedéssel vették tudomásul Gafencu román külügyminiszter varsói nyilatkozatát, amely a magyar—román közeledésre vonatkozott. Ez annyival is inkább meglepedést keltett, mert a magyar kormány részéről Teleki és Csáky grófok hasonló szellemű nyilatkozatot tettek. Magyar kormánykörök abbéli reményüknek adnak kifejezést, hogy az annyiszor hangoztatott jószomszédi viszony ténylegesen is helyreáll.

Gafencu külügyminiszter Franasovici nagykövét társaságában egyébként fogadta a Pesti Hírlap tudósítóját is, akinek a magyar—román viszonyról a következőket mondta:

— „Magyarországot és Romániát több közös gazdasági probléma köti össze, mint például a buzaértékesítés. A Lengyelországgal való közös baráti viszony elősegítheti a közlekedés légkörének kialakulását. Ugy hiszem, hogy Magyarország és Románia közvetítő harmadik nélkül is megtalálja a megértés útját. Ez a megértés nem csak politikai, de földrajzi szükségesség is.”

Az újságíró kérdésére kijelentette Gafencu, hogy ily irányban érintkezés áll fenn Bucuresti és Budapest között, de többet nem volt hajlandó erről a kérdéstről mondani.

Londonban döntenek a román—lengyel zsidó memorandum felett

Gafencu külügyminiszter a zsidó kérdéstről a következő nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— „Megvizsgáltuk közösen a zsidó problémát is, mert ez egyképen fontos Lengyelországra és Romániára nézve. Szükséges egy olyan közös megoldási mód, amely a kérdést felöleli, mert ugy Lengyelország mint Románia nemzeti érdeke, hogy igazságos alapon megfelelő megoldást találjunk. Megvívózhettünk arról és megegyeztünk abban, hogy ezt a kérdést nemzetközi fórum elé kell terjeszteni. Bemutattam Beck külügyminisz-

URANIA premiermozgó TEL: 12-82

ro. ytatódik a nagy siker!

A nagy keringő

Luise Rayner, Fernand Gravey, M. Korjus

(a tüneményes hangú jugoszláv énekesnő).

3-kor ifjúsági előadás.

5, 7.15, 9.30

Sikersorozatunk következő vilásláger:

DEANNA DURBIN,

„Három kis ördög”

Angol konszern a román—angol gazdasági kapcsolatok kimélyítésére

Nagyszabású német tervek a román nyersanyagforrások fokozatos kihasználására

ternek a román kormány által kidolgozott emlékiratot és Beck külügyminiszter bemutatta azokat az előkészítő iratokat, amelyeket a lengyel kormány hasonló szellemben készített. Tudom, hogy a nagy fontossággal bíró szervezetek hasonlóképpen tanulmányozzák ezt a problémát. Beck külügyminiszternek rövidesen alkalma lesz londoni utazása során közölni az angol kormánnyal az e kérdésben elfoglalt közös álláspontunkat.

— Ismétlem, hogy Varsót azzal az érzéssel hagyom el, hogy teljes megelégedés tölt el látogatásom politikai eredményei iránt. Igen boldog vagyok, hogy mint régi és hű barátja Lengyelországnak és a lengyel—román szövetségnek, varsói látogatásom során közelebb kerülhettem a lengyel nemzet szívéhez és lelkéhez.

Vámosököntés esetén Németország elismeri Anglia délkelet-európai piacait

Néhány nappal ezelőtt röviden beszámoltunk arról, hogy Ashton Gwatkin gazdasági tárgyalásokat folytatott Németországban. Már akkor bizonyosra vettük, hogy Anglia komolyan meg kíván egyezni Németországgal.

Ashton Gwatkin repülőgépen több ízben járt Berlinben azóta.

Tárgyalásai, ugylátszik, kedvező mederben haladnak, mert azóta az brit miniszter is bekapcsolódott a tanácskozásokba. A nyilvánosságot eddig még nem tájékoztatták az angol—német gazdasági eszmecsere menetéről. A Deutsche Allgemeine Zeitung londoni munkatársa a brit delegáció egyik vezetőjével, C. F. J. Ramsdennel beszélgetést folytatott. Ramsden eközben kissé felfedte a tárgyalások anyagának lényegét. Elsősorban is arról van szó, hogy

a brit ipar a német iparral az európai piacok felosztása ügyében szeretne megegyezésre jutni.

Főleg Délkelet-Európa és a Balkán államainak piacai körül folyóak a tárgyalások. Nagy vonalakban, ugylátszik, már megegyeztek a német és az angol kiküldöttek és most már az egyes iparágak közvetlenül fogják folytatni az eszmecsere-t. Megtárgyalják az angol—német kereskedelmi viszony megújításának lehetőségét is. Nincsen kizárva, hogy

Anglia több német áru vámlát csökkenteni, aminek fejében Németország elismeri Anglia érdekeit a délkelet-európai piacokon és így lehetővé tenné az angol kereskedelmi részesedés emelését.

A többi államok, főleg Amerika és Franciaország, még nem kapcsolódtak bele a fontos berlini tárgyalásokba, de Angliának az a törekvése, hogy egy későbbi időpontban ezeket is bevonják a készülő megállapodásba. Német részről viszont az olasz ipar bekapcsolódását kívánják. Londonban, — amint a német lapok jelentik, — nem tévesztik szem elől a berlini gazdasági megbeszélések politikai jelentőségét sem, annál is inkább, mert

az angol—német értekezlet az első ilyen nemű gazdasági megbeszélés a müncheni konferencia óta.

Ezzel Anglia gyakorlatilag is behozonyítja, hogy ragaszkodik Chamberlain békés és békülékeny módszereihez.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Wagons-Lits/Cook

utazási programok:

NEW-YORK

a világhírlítés megtekintése szabadon választott hajóval.

PÁRIS

hetenkénti társasutazások teljes ellátással.

BUDAPEST

pauszútlekek vizum és vasúti kedvezményvel

HUSVETI UTAZÁSOK

Németország, Olaszország és Szicília, Dalmát-tengerpart, Görögország.

FÖLDKÖZITENGERI

körutazások hajóval.

Prospektusok és felvilágosítások:

WAGONS-LITS//COOK
Menetjegyiroda, Arad, Minorita-palota.

Anglia és Németország gazdasági versenye a közép- és délkelet-európai piacok birtoklásáért változatlan erővel folyik. Mialatt Németország a közép- és délkelet-európai államokban elsősorban nyersanyagforrásokat lát és ennek megfelelően irányítja gazdasági politikáját, addig Anglia a növekvő német gazdasági befolyásnak tökérejevel akar gátat vetni és gazdasági befolyását hasznos, elsősorban ipari investíciókban való részvétellel igyekszik biztosítani.

A német—angol gazdasági versengésben Délkelet-Európában a legfontosabb helyet Románia foglalja el. Amint ismeretes, az utóbbi hetekben német és angol gazdasági faktorok folytattak beható tárgyalásokat Bucarestben vezető politikai és gazdasági tényezőkkel.

Ezekről a tárgyalásokról számol be a Neue Zürcher Zeitung bucaresti-i levelezőjének jelentése, amely szerint Wohltat dr., a német nemzetgazdasági miniszterium tanácsosa az ország nyersanyagforrásainak fokozottabb kihasználására tett javaslatot. Az így kitermelt nyersanyagot Németország venné át, a nyersanyagtermelés fokozását a német tervek szerint hajtánák végre és német tőkével finanszíroznák.

A román nyersanyagforrások kihasználásával és értékesítésével kapcsolatban a Neue Zürcher Zeitung szerint Wohltat dr. a következő tervet vetette fel:

1. Német konzorcium nagyobb petroleumkoncessziót kapjon azzal a feltétellel, hogy saját költségére folytatja a petroleumterületek feltárását.

2. Bányakihasználási jog, különösen Erdély területén fémérczek kitermelésére.

3. Mezőgazdasági termékek, elsősorban az ipari növények termelésére és értékesítésére a Soia S. A. mintájára termelő és eladó részvénytársaságok alapítása német tőkével, amely társaságok terményeit Németország venni át.

Hogy ezeknek a messzemenő terveknek megvalósításával a német gazdasági befolyás Romániában milyen mértékben növekedne és hogy az az ország gazdasági függetlensége szempontjából mennyire kívánatos, arra most nem kívánunk kitérni. Az elvitathatatlan, hogy a német tervek megvalósulása esetén nyersanyagtermelésünk nagymértékben ki volna szolgáltatva Németországnak, amely inajndem kizárólagossági jogot kapna exportra kerülő nyersanyagaink felvásárlására.

Titokban Genfbe érkeztek az Escorial aranykincsei

Hatvan láda szinarany — Franco elismerésének előzményei — A Népszövetség súlyos problémák előtt

Beszámoltunk azokról az óriási értékű műkincsekről, amelyek Spanyolországból Genfbe érkeztek és amelyeket a Népszövetségnek katonai készülség őriz.

Ezek a műkincsek — közöttük 115 Goya, 45 Velazquez, 35 Tizian, 25 Rubens — tudvalevőleg Avenol vezérttkárra vannak bízva, aki személyes szerződést kötött a spanyol kormánnyal a műkincsek megőrzésére.

Már most a több mint 1800 láda felnyitásánál fantasztikus megállapításokra került a sor. Eddig ugyanis a legnagyobb titokban tartották azt a tényt, hogy nemcsak felbecsülhetetlen értékű műkincsek kerültek Genfbe, hanem, hogy a ládákban arany is van.

Az 1800 láda közül több mint hatvanban az Escorial aranykincsei vannak — páratlan szépségű egyházi kincsek, melyek évszázadok óta Spanyolország büszkeségét jelentették.

Az a tény, hogy a nagy spanyol festők művein kívül az Escorial aranyoltára is Genfben van, valamint az, hogy a 800 vagonban, amely Genfbe vitte a spanyol renekeket, többek között Spanyolország értékes porcellánjai is voltak, egyre jobban kiélezi a kérdést, hogy mi lesz ezekkel az értékekkel és hogy kinek fogja Avenol visszaszármaztatni? Genf nemzetközi körei egyre fokozódó érdeklődéssel vitatják meg ezt az elsősorban politikai kérdést.

Tudósítóinknak volt alkalma látni azt a megőrzési szerződést, amelyet Avenol vezérttkár Alvarez del Vayo köztársasági spanyol külügyminiszterrel kötött. E szerződés szerint Avenol a kincseket

„a háború befejezése után a törvényes spanyol kormánynak”

kell, hogy visszaadja. Ezek szerint Avenolnak nem áll jogában, hogy Franconak addig kiszolgáltatassa a spanyol értékeket, amíg Madrid a köztársasági birtokában van, vagy amíg egyáltalán háborús állapotról lehet beszélni. Itt már magában nyilvánvalóvá válik, hogy itt súlyos probléma merült fel, amely a világ művészettörténelmében egyedül áll.

A Népszövetség tanácsa május 15-én ül össze Genfben. Ezt a tanácsulást a legnagyobb érdeklődés előzi meg — éppen a spanyol értékek miatt.

Május 15-én ugyanis Genfben, a jelek szerint két spanyol kormány fog megjelenni.

Meg fog jelenni mindenesetre — akkor is, ha közben — Madrid elesik — a köztársasági Spanyolország egy képviselője és meg fog jelenni egyben Franco tábornok már Genfben designált delegátusa is, aki különben nem más, mint XIII. Alfonz volt párisi nagykövete és Franco és a volt király közös bizalmasa. Kétségtelen, hogy a Népszövetség ülésének megnyitása alkalmából Alvarez del Vayo saját kormánya számára fogja követelni a sok milliós, sőt talán milliárdos kincseket. Ezt megátolni nem lehet, mert a tanács egy esetleges határozatáig mindenesetre Del Vayo képviseli országát.

Csak a spanyol külügyminiszter beszéde után lesz alkalma a Népszövetség tanácsának, hogy elismerje az új spanyol követet, vagy attól, az elismerést megtagadja. Már most Franco követének elismerése egyhangulag kell, hogy megtörténjen. Már pedig semmi valószínűsége sincs, hogy Litvinov orosz és Wellington-Koo kínai tanácsstag elismerje Francot.

Bekövetkezhet tehát az a különös fordulat, hogy a tanács egyik kormányt sem ismeri el, mert hiszen a franciák és az angolok nem hajlandók többé „de jure” elismerni a madridi kormányt. Ebben az esetben tehát Avenol, aki mint a Népszövetség vezérttkára egyedül a nemzetek szövetsége döntését ismerheti el mérvadóknak maga számára, továbbra is népszövetségi őrizetben lesz kénytelen tartani a világ legszebb képeit és az Escorial aranyát.

Franciaország és Anglia már pusztán a műkincsek szempontjából is kénytelen a kényelmetlen kérdést feltárni a nemzetek szövetségének fóruma előtt. Egyesek szerint ez volt Avenol szándéka is. A vezérttkár ugyanis már most meghívott a műkincsek felállításának és megővésének bizottságába két köztársasági képviselőt kívül, két Franco-delegátust is. Ez annál érdekesebb részlet, mert a köztársasági Spanyolországot a bizottságban Rubbio, Spanyolország egyik legnagyobb festője képviseli. Francot pedig Spert mester, aki Rubbióval együtt a mai Spanyolország legkiválóbb művészeinek számít.

Mindenesetre valószínűnek látszik, hogy Avenol, aki régen szimpatizál Francókkal, inkább az új kormánynak szeretné visszaszolgáltatni a kincseket. Csak hogy őt is köti a szerződés. Európa egyik legizgatottabb művészi, gazdasági, egyben jogi problémája vár itt megoldásra.

A demokrácia a török nép akarata

Ankara. (Rador.) Ismet Inonu török köztársasági elnök az istambuli egyetemen mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a demokrácia jótékony hatást gyakorol Törökországra, amelynek felépítése is a demokrácia szellemében történik, mert a török népnek ez az akarata.

CORSO-MOZGO MA UTOLJÁRA

„Csak te és senki más”

A „Két sziv egy keringőben” angol változata

Csütörtöktől kezdődő eg!

Az utolsó évek legkimagaslóbb filmeseménye!

Főszerepben a legnagyobb magyar színészek:

Harsányi Rezső, Gardonyi Lajos, FEDAK SÁRI, Lohotai Árpád, Vagóné M., Sulyok M.

„Az örök titok”

Versenyszerkesztés a Columbia-egyetem újságírói akadémáján

Newyork. Amikor először hallottam a Columbia-egyetem újságíróiskolájáról, bevallom, kissé szkeptikusan mosolyogtam. Újságíró-akadémia? Minden valamirevaló újságíró tudja, hogy az újságírást nem lehet iskolában tanulni. Csak akkor estem kissé gondolkodóba, amikor meghallottam, hogy ez az amerikai újságíró-akadémia nem olyan, mint az ismert európai újságíróiskolák és hogy az amerikai újságírást néhány nagy párdés riportere a maga példájával bebizonyította, hogy a Columbia-egyetem újságírói iskolája valódi újságírókat produkál.

Ugyan ki tudja például a Pesten is járt, lángvörös-haju, lányos arcú, világhírű utazó Hearst-riporterről, H. R. Knickerbocker-ről, hogy ezen az egyetemen tanulta az újságíró mesterséget? Vagy az United Press külföldi szolgálatának főnökéről, Joseph L. Jones-ről? Vagy a legnagyobb politikai hetilap, a „Time Magazine” külföldi szolgálatának főnökéről? A listát sokáig folytathatnánk. Előtte az iskola dékánjának összeállítására, amelyből kiderül, hogy a legnagyobb amerikai lapok, revüik, újságok szerkesztőségében vezető állásban dolgoznak az iskola volt növendékei.

A dékán és egy kis elmélet

Felkerestem Mr. Ackermann-t, aki huszonhat évvel ezelőtt, az iskola megalapításakor a beiratkozott első növendék volt és ma az iskola dékánja.

— A mi iskolánk — mondotta — ugyanazokkal a nehézségekkel küzdött, mint minden új iskola. Amikor az amerikai újságírást és újságkiadást kiváló alakja, Mr. Pulitzer elhatározta, hogy egymillió dollárt ad a megalapításra, eleinte úgy látszott, sohasem fogjuk felhasználni ezt a milliót dollárt.

Az egyetem tanári kara nagyon hűvösen fogadta a gondolatot, hogy valamelyik egyetem külön újságíró-fakultást állítson fel. Ma már szinte minden nagyobb egyetemnek van ilyen fakultása, ha nem is valamilyen olyan praktikus szellemű, mint a miénk. A mi problémánk kezdetől fogva az volt, hogy ne csak elméleti (tehát történelmi, gazdasági, nyelvi, földrajzi stb.) ismereteket adjunk az induló újságíróknak, hanem gyakorlati tréninget is.

Ma ott tartunk, hogy 60-65 tanítványunk, aki évenként kikerül az iskolából, már az év befejezése előtt dolgozhat és ha befejezi az évet, kész állás várja. Tanári karunk nagyrésze aktív és kitűnő újságírókból kerül ki. Mire a növendék elvégzi az iskolát, már tudjuk, hogy az újságírói mesterség melyik ágazatához van tehetsége. Ha egyáltalán nincs tehetsége, már év közben más pályára tanácsoljuk.

Az amerikai újságíró-mesterség sokkal speciálisabb, mint az európai. Nálunk más kvalitásokat kívánnak a riportertől, mást attól, aki a riportert munkáját látja, tehát az íróasztal, a desk mellett dolgozik. Más adja a cikkek címeit, a híres „head line”-okat és másból lesz szerkesztő. De az újságíró-mesterség sokféle új iránya (a rádióriporterség például), vagy a mellékvágányai (így az Amerikában igen fontos és jól fizetett hirdetésíró szövegírás is) más és másféle tehetséget követel. Most pedig jöjjön velem.

A „City Room”

Ackerman dékán levezet egy hatalmas terembe, amely pontosan olyan, mint az amerikai nagylapok szer-

kesztőségének híres „City Room”-ja, ahol az újságcsinálás nagy munkája folyik.

Reggel kilenc óra. Kezdődik a verseny. Igenis, verseny, mert minden más City Room-ban egyetlen újság készül. Itt azonban két különböző „team”, két versenyző legénység készít két különböző lapot, amely nem lát ugyan — legalább egyelőre — nyomdafestéket, de a délutáni órákban szerkesztőségileg „kész” van és a fekete táblán, amely a terem falát díszíti be is van „tördelve”. Pontosan úgy, mintha nyomdába küldenék.

A nagyterem hátsó asztalánál két ingujjra vetkőzött fiatalember, John és Jack ül, a két rivális főszerkesztő. Elég közel egymáshoz, hogy láthassák egymás mozdulatait. De elég távol, hogy ne hallják, mit csinál az egyik és a másik. John jovialis arcú, lelkes fiatalember, kissé szelesek a mozdulatai. Konkurrensé, Jack, abból a fajtából való, amelyet az amerikai zsargon „tough”-nak, vad fiúnak nevez. Kemények a vonásai, szúrós a tekintete a szemüvegen keresztül, keveset beszél és keveset mozog. Jó amerikai szerkesztőhöz illően az asztalra rakott lábakkal, karosszékében hátradőlve pipázik.

A terem félig üres. A riporterek már elszéledtek, meghízattak után loholva a városban. Csak a „rewriter”-ek, az „olvasó szerkesztők” lézengenek az asztalok mellett és udvarolgatnak csinos kolléganőiknek.

Ebben az iskolában nem a jó modor és nem a szokásos iskolai fegyelem az irányadó. Itt már a szerkesztőség nagy izgalmait és közben szokásos hanyag lustálkodás is priviligiuma a leendő újságíróknak. De azért az egyik újságíró-tanár praktikus megjegyzéssel egy kicsit „rende” inti a lustálkodókat: ha meglátszik a túlsok lebzselés a szerkesztőségben, annak rendszeresen létszámcsoökkentés a következménye!

Lassan megindul azonban a szerkesztőségi munka. Az United Press és az Associated Press tickerei berregve működnek és szórják a szerkesztő asztalára az öles telegramokat. A kiküldött riporterek jelentkeznek, ki telefonon, ki személyesen és hozzák, vagy nem hozzák a riportot.

Miért nem hozzák?
Az egyik jelenti: nem engedték be a bíróságra. Igazolványt kértek.

A tanár: — Kedves Bob, sose lesz újságíró abból, aki csak igazolvánnyal tud bejutni valahová. Igazolványt egyelőre nem adhatunk. De nem is kell. Az újságíróknak éppen az a feladata, hogy bejusson oda, ahová nem akarják beengedni. Miért nem viccelt egy kicsit a bírósági szolgálattal. Vagy vett volna neki egy szivart...

— Nagyon goromba volt, — feleli kissé bátorlalanul Bob.

— Nem maga kezdte?
— Hát megmondtam neki én is a véleményemet.
— Na, látja, itt a hiba. Fontos a jókedv. Gorombasággal ritkán megy valamire az ember. Legközelebb ez, tartsa észben...

A másik kiküldött riporterral más baj van. Egy politikai gyűlésre küldték és többszáz oldals kommunikével érkezik. Hogyan lehet ezt a rettenetes anyagot lapzártáig feldolgozni? Félénken megpróbál egy kibuvóit.

— A „sajtóember” azt mondta, hogy a legfontosabb Neck Mimbo beszéde. Ez az egyetlen érdekes, ami történt.

A tanár nem fogadja el ezt a megoldást:
— Ismeri a sajtóönököt?
— Nem.

— Na látja, Honnan tudja, hogy nem Neck Mimbo fízett embere? És hogy nem azért tartja Neck beszédét a legfontosabbnak? Mutassa a kommunikét... — és kezdődik a komoly, részletes kitanítás a gyors megítélésre. Mert bizony a legszébb mondat sem ér semmit, ha lapzártja után érkezik.

Most már gőzerővel dolgozik a terem. A riporterek gépelnek, a kéziratolvasók izzadó homlokkal húzzák, rövidítik, írják, szabdalják a kéziratokat. A szerkesztő lapzártára félretet; cikkeket dobálja a nyomdász szerkesztő asztalára. Azután lázas igyekezettel rajzolja fel mindkét legénység főszerkesztője a fekete táblára az első oldal beosztását.

A napi munka bírálatja

Mire megszólal a csengő, készen van mindenki. Az izzadó, ingujjra vetkőzött, pipázó fiatal emberek, lányok az első padosorokban gyülekeznek. És megkezdődik a munka bírálatja.

De nyílik az ajtó és lélegzetszakadva egy kockás kabátú, hórígorgas fú esik be rajta.

— Hozom a szenzációt! — lihegi. — Lemondott az államügyész.

Vérfigyaszító csend. A tanár mosolyogva megszólal:

— Kedves John, a szenzáció elkésett. Nem is kérdezem, miért.
— Nagyon soká kellett várnom a földalattira — feleli mentegetődzve John.

— Na látja, igazam volt, hogy nem kérdeztem. Mert mégha a mentség sokkal, de sokkal alacsonyabb lett volna, akkor sem lehet a mentséggel az olvasót kárpótolni, amiért a szenzáció nem az újságba jutott bet, hanem csak a szerkesztő asztalára. Szerencsére a szenzációt megkaptuk a távirati irodáktól. Legközelebb, ha kócsik a földalatti, menjen a telefonhoz...

Ezután a kis intermezzo után megkezdődik a vetélkedés a két konkurrens legénység, a „Columbia Hírharang” és a „Pulitzer Harsona” legénysége között: melyik lap lett jobb? Slágert és pletykát és „emberi érdekességet”, jól felhasznált és elejtett ötleteket, minden összetérnek. Igazuk van. A lényeges az, hogy az újságot el lehessen adni. Erre kell gondolnia a szerkesztőnek, amikor összeállítja a cím lapot. Ha nincs szenzáció, csinálni kell. De a lapot el kell adni. Ezi már diákkorában meg kell tanulnia az amerikai újságíróknak.

— És a szavazás szerint a Hírharang eladhatóbb újságot csinált, mint a Harsona. Ezért a mai pálna a „Hírharang” legénységé.

A díj pedig (ez a mai napra kirendelt főszerkesztőt érdeklíti) az, hogy a legközelebbi két hónapban nem kap kellemetlen riporteri megbízást.

De hogy tulságosan el ne bizza magát, a tanár fenn tartja magának a jogot, hogy ő ítélje majd meg, mi a kellemetlen megbízás...

Aigner László

A szlovákiai némettség 351 vezetője esküvel fogadott hűséget Hitlernek

és Karmasin szlovákiai német „vezérnek”

Pozsonyból jelentik: A szlovákiai némettség 351 vezetője Karmasin német kisebbségi államtitkár előtt tegnap letette a számukra előírt esküt. Az eskü hűséget fogad Hitler birodalmi vezérnek és Karmasinnak, a szlovákiai némettség vezérének.

XII. Pius pápa átmenetileg nem nevez ki biboros államtitkárt

Rómából jelentik: A vatikáni államtitkár kinevezésének kérdésében még mindig nincs végleges döntés. Vatikáni körökben bizonyosra veszik, hogy a biboros-államtitkár kinevezése egyelőre nem is történik meg. Ehelyett XII. Pius pápa a legközelebbi konzistorium alkalmával Monsignore Tardinit, a helyettes vatikáni államtitkárt biborosi rangra emeli és ezután nevezi majd ki biboros-államtitkárra.

Idegenlégiót állít fel Anglia az emigránsokból

London, (Rador.) Beljisha Hore, hadügyminiszterhez azt a kérdést intézték, hogy megvizsgálta-e annak a lehetőségét, hogy az Angliába menekült külföldi állampolgárok katonai szolgálatra alkalmas tagjaiból idegen légiót alakítsanak? Az angol hadügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kérdést megvitatták és az idegen légió felállítását előnyösnek találták. A hadügyminiszter közölte még, hogy az idegen állampolgárokat bizonyos körülmények között beosztják az angol reguláris hadsereg egységeibe.

Az angol hadügyminiszterium az angol hadsereg valamennyi egységéhez egy propagandacsoportot állított össze. A csoport beutazza Anglia

valamennyi fontosabb helységét, hogy ezáltal növeljék az újoncok jelentkezését.

Az EUROPA menetjegyiroda

SÁNDOR KÖNYVKERESKEDES
közli

a budapesti társas-
utazás résztvevőivel,

hogy a
különvonat Temesvárról
9 óra 5 perckor érkezik
Aradra és Aradról 10 óra
30 perckor indul.

BŐVEBBET AZ EUROPA MENET-
JEGYIRODÁBAN.

RENDSZERES UTAZÁSOK

az
EGYESÜLT-ÁLLAMOKBA

CANADA
AUSTRALIA
KÖZÉP-AMERIKA
CUBA-MEXICÓ
DÉL-AMERIKA
ARGENTINIA-BRASILIA
URUGUAY, PARAGUAY
AFRICA (Maroc)

holland, belga és francia hajókkal
EGYIPTOM-PALESZTINA
a Serv. Maritim Roman hajóival
PROSPEKTUST ÉS FELVILÁGOSÍTÁST

HOLLAND-AMERIKA LINIE

vezérképviselőténél
BUCUREȘTI
Cal. Victoriei 70 et. I. tel. 4.41.65
TIMIȘOARA, Str. Venetia 2, tel. 39.89
ARAD, Str. Mareșal Averescu 2, tel. 13.50
ORADEA, B-dul Regele Ferdinand 4

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnyelv: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Alkohol és nikotin

Érdekes tanulmány jelent meg az egyik német folyóiratban az alkohol és a nikotin hatásáról az emberi szervezetre. A tanulmány tudós szerzője megállapítja, hogy az alkohol bizonyos nem tuhájtott élvezete az egészséges szervezetre nincs káros befolyással. Sőt az életkedvet, a munkaerőt s a mai izgalmas világban bizony jótekonny felszabadulást idéz elő. Hangsúlyozza a szerző, hogy fiatalokura és akaratyenge felnőttekre az alkohol rossz hatással van, de az egészséges ember szervezete semmiféle káros befolyást nem gyakorol, ezt bizonyítják azok a sorozatos kísérletek, amiket ebben az irányban végeztek. Megállapították, hogy azok a népek, amelyek fokozottabb mértékben élvezik az alkoholt, éppen olyan egészségesek, erősek, alkotóképesek, éppen olyan egészséges utódokat hoznak a világra, mint azok a népek, amelyek kevesebb alkoholt fogyasztanak. A tanulmány írója nemhogy az alkohol élvezetét tartja károsnak, hanem ellenkezőleg, az alkohol teljes elvonását, tehát nem helyesli az alkoholtól való mentést — mint írja — két pohár bor, vagy sör senkinek sem árt, sőt a szellemi teljesítőképességét és frissességét előmozdítja. Már a nikotinnal nincs ilyen jó vélemény. A nikotin tuhájtott élvezete megtámadja az idegrendszert, szivdobogás, reszketés, a szervezet fokozottabb érzékenysége tapasztalható. Az újabb orvosi kutatás szerint a cigarettázó nőknél bizonyos jermőkeltéségi tendencia is mutatkozik. A tanulmány írója azonban a nikotinnal is megjegyzi, hogy egészen csekély mértékben való élvezete nem okozhat különösebb rendellenességeket. Teljes mentést csak a jó öreg Paracetolnak volt igaz, aki azt mondta: Minden mérég, nincs élvezeti cikk mérég nélkül. Csak az adagolás mértéke teszi ártalmassá a mérget.

— **IDŐJÓSLAT.** Felhősödés és a hőmérséklet emelkedése várható.

— A dán trónörökös-pár amerikai útja. Kopenhágából jelentik: A dán trónörökös-pár amerikai tanulmányútra utazott.

— **Dr. Zigre Nicolae kultuszminiszter** Cassulo pápai nunciussal. Bucurestiből jelentik: Dr. Zigre Nicolae kultuszminiszter péntek délután látogatást tett Andreas Cassulo pápai nunciussal. A kultuszminiszter és a nunciussal hosszasan elbeszélgettek. — Bucurestiből. Dr. Zigre Nicolae kultuszminiszter ugyancsak pénteken kihallgatáson fogadta Petre Georgescu tábornokot, az Ujjászületési Front gárdának parancsnokát, Georgescu tábornok a gárdák szervezéséről tett jelentést a kultuszminiszternek.

— **XII. PIUS PÁPA BALESETE.** Rómából jelentik: XII. Pius pápa könnyebb természetű balesetet szenvedett. Legutóbb este, amikor a siktusi kápolnát elhagyta, megbotlott, elesett és könyökén megsértette magát. A Vatikán orvosa megállapította, hogy jelentéktelen, könnyű természetű sérülés történt.

— **Finn-román egyesület alakult.** Helsinkiből jelentik: A finn-román egyesület hétfőn megalakult. Tanner professzort választották meg elnöké. míg Manioca és Berea román külügyi megbízottak alelnökök lettek. Erko és Gafencu külügyminisztereket disztagokká választották. Ofelsége II. Carol királynak és Kallio köztársasági elnöknek üdvözlő táviratokat küldtek.

— **KEDDEN ÉS SZERDÁN: ZENETILALOM.** Az aradi rendőrség hivatalosan közli, hogy Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök halála következtében kedden és szerdán szigorú zenetiltalom van, mozi és színházelőadás sem tartható.

— **Meghalt Zsitvay Géza,** a budapesti Kuria tanácselnöke. Budapestről jelentik: Zsitvay Géza, a Kuria tanácselnöke. Zsitvay Tibor volt miniszter fivére, 66 éves korában elhunyt.

— **A PÁPAVÁLASZTÁS SZAVAZAT-ARÁNYA.** Rómából jelentik: Lapjelentések szerint XII. Pius pápát a konkla vé egyhangulag választotta meg. A 62 szavazat közül ugyanis 61 Pacelli Eugenio bíborosra esett. A jelenlegi Szentatya Granito di Belmonte bíborosra szavazott.

— **Arany és ezüstlelő helyeket találtak** Brassó megyében. Brassóból jelentik: Poiana Marului község határában arany és ezüstlelő helyeket találtak. Most egy mérnöki bizottság tekintette meg a lelőhelyeket, hogy elkészítse a terveket a rendszeres bányászathoz.

— **Gandhi beszüntette az éhségsztrájkját.** Bombay-ből jelentik: Gandhi bejelentette hogy ma megszüntette önkéntes böjtjét, mert a közte és a rajkoi maharadzsza közötti konfliktust tárgyalások után elsimitották. A tárgyalásokon tevékeny részt vett az indiai alkirály is. Gandhi böjtje négy napot, két órát és 55 percet tartott.

— **Fontos angol katonai titkokat loptak el.** Londonból jelentik: Az összes angolai rendőrség utasítást kaptak arra, hogy a lehető legenergikusabban nyomozzanak egy irattáska után, amelyet az elmúlt éjszaka egy autóból loptak el. A autó London egyik terén állomásozott. Az irattáskában fontos katonai dokumentumok voltak.

Bóg a torreador..!

Limában Laserna bikaviador vendégként lépett fel az arénában. A vendégszereplés nem valami jól sikerült, mert a második bikát sehoggy sem tudta leteríteni. A hevesvéri közönség dobogott, püsszegett, egy elkésereedett néző egy adag fagyaltot vágott a matador fejéhez. Laserna sírvafakadt és zokogva rohant ki az arénából. A fagyaltdobót letartóztatták.

— **A „România de Vest“ jubileuma.** A Románia de Vest című napilap tegnap jubilált, amennyiben most van hat hónapja, hogy megjelenik. A lapot Banculescu Ion, az ismert újságíró szerkeszti. A szerkesztőségnek tagjai Miú Lerca, Constantin Jalea, Pirnea és Pavlovici szerkesztők. A lap hathónapos fennállása ajatt nagy olvasótáborot szerzett.

— **A posta monopoliumát képező küldeményeket nem szabad magánszemélyeknek továbbítani.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét arra a körülményre, hogy a postatörvény értelmében (megjelent a hivatalos lap 1938. jún. 25-iki 143. számában) leveleknek, pénzeknek, értékeknek, valamint 10 kg.-nál kisebb súlyú csomagoknak a továbbítása a posta monopoliuma s így ezeknek szervezett, rendszeres továbbításával magánszemélyek nem foglalkozhatnak. Alkalmilag bárki továbbíthatja saját küldöncével saját küldeményeit, nem létesíthet azonban rendszeres szolgálatot ezeknek továbbítására, csak a postalgazgatóságtól kapott külön engedély alapján s a tarifában megállapított díjak és óvadék letétele ellenében. A postatörvény értelmében e rendelkezés ellen vétők szigorú büntetésben részesülnek s ezenfelül a küldeményt, valamint a vele kapcsolatos iratokat a posta közegeli elkobozzák.

— **Kivégeztek egy francia tengerésztszítet.** Párisból jelentik: Toulonban ma reggel hat órakor kivégezték Marc Aubert tengerészhadnagyot, akit kémkedésért ítélték halálra. A tengerésztszít a „Vaneuelli“ torpedórombolón teljesített szolgálatot és eközben követett el idegen hatalom javára kémkedést. A halálraítélet sorúzzel végezték ki. A „Neue Züricher Zeitung“ értesülése szerint Aubert tengerésztszít német kémiszolgálatban állott.

— **Istenlátó kisleány egy regáli faluban.** Targovisteből jelentik: Az Ilti járás szolgabirája, Ilescu, érdekes esetről tett jelentést a prefektúrán. A jelentés szerint Ghinesti községben Alexandra Simon, egy 16 éves leány, március 1-én bement a templomba, ahol elaludt. Másodikán ébredt fel és akkor azt a kijelentést tette, hogy január 11-én megjelent neki az Isten és azt mondotta, hogy március elsején elaiszik a templomban és csodálatos látomást fog látni. A szolgabíró intézkedést kért a prefektustól, hogy orvosilag megvizsgáltsassa-e a leányt annak megállapítása végett, hogy valósi hisztériáról van-e szó, vagy pedig egy inscenált jelenetről.

— **Kettős öngyilkosság Budapestben.** Budapestről jelentik: Wolf János, a Nemzeti Bank 56 éves pénztárosa hétfőn este felkereste Bimbo-uccai lakásán nővérét és éjszaka vele együtt szengázzal öngyilkosságot követett el. Nővére már halott volt, amikor rájuk találtak, míg Wolfot súlyos állapotban a kórházba szállították. Nincs kizárva az sem, hogy véletlen baleset történt.

Ovatos

— **Mindig így alszom... így nem rejtőzhet be** törő az ágyam alá.

Különválasztják a népszövetségi alapokmányt és a békeszerződéseket

Oslo. A norvég képviselőház egyhangúan elfogadta a népszövetségi alapokmányt és a békeszerződéseket különválasztásáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőházi vitában mondott beszédében egy norvég miniszter kijelentette, hogy Norvégia a Népszövetségnek a világ összes nemzetével való együttműködését óhajtja, az intézmény azonban nem állhat kizárólagosan a jelenlegi helyzet megkövetésében.

— **Shaw mint bírósági szakértő.** Egy plágiumperben szakértőként hallgatták ki G. B. Shaw-t, a nagy angol író. „Meg tudná-e az esküdő uraknak magyarázni mi a művészet?“ — fordult hozzá a bírő. Shaw a szakállást simogatva, tündöve nézett végig az esküdteken, majd megsóválta a fejét és így szólt: „Nem én!“

— **Új amerikai repülőgépmotor.** Washingtonból jelentik: A polgári légügyi hivatal egy új típusu motor használatát engedélyezte a polgári repülőgépek számára. Az új motor 500 lóerős és hűtési rendszere lényegesen egyszerűbb az eddigiekénél. A gépezetet a legnagyobb titokban építették.

— **Ahol a miniszterelnök egyben a legelső gyakorló sebész.** Fokvárosból jelentik: Sir Henry Stanley, Dél-Rhodézia kormányzóján súlyos és merész sebészeti műtétet végzett H. M. Huggins, Dél-Rhodézia miniszterelnöke, aki egyszersmind az ország legelső gyakorló sebésze. A miniszterelnök minden délelőtt két órát tölt a salisbury klinikán, ahol személyesen végzi a legbonyolultabb sebészeti műtétet, azután a sebészkepenyét leveleve, a miniszterelnöki palotába megv, ahol az ország kormányát vezeti. A kiadott hivatalos közlemény szerint a kormányzó állapota komoly, de kielégítő és a műtét fényesen sikerült.

— **A FÉRI FELJELENTETTE FELESÉGÉT MAGZATELHÁJTÁSÉRT.** Bucurestiből jelentik: Constantin Mazili feljelentette feleségét magzatelhajtásért. A bíróság Mazilinéét 15 napi elzárásra ítélte.

— **Hibalgazítás.** Lapunk tegnapi számában Titeanu sajtóminiszter temesvári látogatásáról szóló cikkünkkel nyomdahiba folytán kimaradt az Újságíróklubban elmondott első üdvözlőbeszéd szónokának neve. A meleghangú üdvözlőbeszédet Conciatu Ion, a temestartományi újságírócéh elnöke mondotta el.

— **Örültségi rohamában felkoncolta feleségét.** Temesvárról jelentik: Gilvács községben megdöbbenő tragédia történt. Fischer Nicolae gilvácsi gazda idegrohamában felesével felkoncolta 63 éves feleségét. Az örült embert a csendőrség tette ártalmatlanná.

Ismét bebizonyosodott a Goldschmidt Bank hagyományos szerencséseje!

— **A római katolikus egyházközség közgyűlése.** A római katolikus egyházközségek, — egy püspöki rendelet értelmében — április 16-ikán tartják meg közgyűléseiket. Az aradi egyházközség is e napon tartja meg közgyűlését és ezúttal tér át az új egyházmegyei alapszabályok gyakorlati megvalósítására.

— **Behívják katonai szolgálatra a legutolsó felülvizsgálaton alkalmasnak minősített reformáltakat.** Bucurestiből jelentik: Az elmúlt év végén, mint ismeretes, új katonai felülvizsgálatra kerültek mindazok, akiket annakidején katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítottak és a hadsereg kötelékéből mint „reformáltakat“ elbocsátottak. Illetékes helyen nyert felvilágosítás szerint az októberi és novemberi felülvizsgálatok alkalmával alkalmasnak bizonyult egyéneket 27 éves korig részben már be is hívták katonai szolgálatra, mint újonckat, részben a közeljövőben kerül erre sor. Ami a 27 éven felülieket illeti, ezek különböző ezredekhez nyertek beosztást, melyeknek ki nem képzett tartalékjaihoz tartoznak s adott esetben gyakorlatra behívhatók lesznek.

— **A nagybőit folyamán a plébánia rendezésében a következő lelkigyakorlatok lesznek:** 1. az egyházközség híveinek részére március 29—április 2. között. Tartja dr. Buzás Jenő szamosújvári plébános. Ugyanekkor a férfiak részére dr. Gruber Ernő nagybányai házfőnök tart lelkigyakorlatot. Az elemi iskolai tanulók részére március 24—26. között tartják: Kulcsár Kálmán és Sisman Gedeon hitoktatók. Az aradi római katolikus gimnázium részére április 2. és 6. között. Tartja: Szalay Albert arad-gáji plébános.

— **A falvakba is bemezőszkednek Háromszék megyében a farkasok.** Kézdivásárhelyről jelentik: A háromszék megyei hegyekben elszaporodott farkasok az utóbbi napokban több községbe bemezőszkedtek. Osdolán Papp Imre udvarán egy sertést, Bede Árpád telkén pedig több bányánt téptek szét.

Narancsvásárt rendezünk

Kohn József esemegetizlet, a Luth-templommal szemben.

Március 19: A Katolikus Dalkör jubilaris hangversenye a Minorita kulturházban, pazar műsorral

Silviu Dragomir dr. kisebbségügyi miniszter hivatalos értesítése Bánffy Miklós grófhhoz

a romániai magyar tanköteles gyermekek érdekében felállítandó állami magyarnyelvű elemi-iskolai tagozatok, illetve külön magyarnyelvű állami elemi iskolák létesítése érdekében

A nemzetnevelésügyi minisztérium vonatkozó határozatának eredeti szövege

Kolozsvárról telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Mint ismeretes, a kormány, dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter közbenjárására rendeletet adott ki, amelyben arról intézkedett, hogy mindazokon a vidékeken, amelyeknek hejtségeiben a romániai magyarság nagyobb számban él,

magyarnyelvű tagozatokat létesítsenek az állami elemi iskolákban; vagy pedig, ahol szükség mutatkozik rá, ott külön magyarnyelvű nyelven működő állami elemi iskolákat állítsanak fel.

Erről az intézkedésről dr. Silviu Dragomir kisebbségügyi miniszter az elmúlt nap folyamán külön levélben értesítette Bánffy Miklós grófot, mint a Nemzeti Ujjászületési Front magyar alosztályának elnökét. A kisebbségügyi miniszter hivatalos átiratának szövege a következő:

„Bánffy Miklós urnak,

a Nemzeti Ujjászületési Front magyar tagozata képviselőjének,

— Van szerencsénk tudomására hozni, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium 28427—939.

számu, február hó 24-én kelt határozatával közbenjárásukra elrendelte az elemi oktatásról szóló törvény 7-ik szakasza értelmében, hogy a jelentékeny magyar lakossággal rendelkező helységekből, — ahol a tanköteles gyermekek elérik a szükséges létszámot, — az állami elemi iskolában magyar tagozatokat, vagy magyarnyelvű állami elemi iskolákat állítsanak fel.

— Ezeknek az iskoláknak tanszemélyzetét a vonatkozó állami elemi oktatásügyi törvény 113. és 126. szakasza alapján fogják összeállítani. Mindaddig, míg az iskolák céljaira szükséges tanítókat külön állami intézetekben kiképezik, a meglévő tanítói kar fogja a tanítást ellátni a különbözeti vizsga letétele után. A kisebbségi gyermekek szülei, gyermekeik taníttatása végett azt az iskolát választathatják, amelyiket akarják, a törvényes előírások és a gyermek faji eredetének megállapítására vonatkozó intézkedések tiszteletben tartása mellett.

Dátum.

Dr. SILVIU DRAGOMIR
kisebbségügyi miniszter.

Tasnádi Nagy András magyar igazságügyminiszter felszólalása

a magyar zsidótörvény-javaslat napirendi vitája során —
Meisler Károly módosító javaslatai

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén a zsidójavaslat általános vitáját folytatják. Ennek során felszólalt Meisler Károly a javaslat mellett, Esztergályos János szociáldemokrata a javaslat ellen és Schvov Kálmán a javaslat mellett, majd pedig Tasnádi-Nagy András igazságügyminiszter emelkedett szólásra, hogy reflektáljon az eddig elhangzott beszédekre. Sajnálatosnak tartja, hogy a javaslat ellenzői egyetlen lépéssel sem közeledtek eddig a kormány álláspontja felé. Még be kellene látniuk, hogy nemcsak a nemzet érdeke, hanem maguké a zsidóké is, hogy ez a kérdés végül rendezzék és hogy ez a probléma végül nyugvóponttra jusson. Ugy állítják, mintha mesterségesen szították volna a hangulatot ennek a kérdésnek a ki-termelésére, mintha csak a választások miatt volt volna fel és hangoztatottak többen azt is, hogy külső befolyásra történt a törvényjavaslat elkészítése. Voltak, akik azt állították, hogy a törvényjavaslat ellenében áll a magyarság történelmi múltjával. Ezzel szemben rámutat az 1919-ik évi mozgalmakra, valamint a „numerus clausus“-ra, amelyek az első lépései voltak a kérdés rendezésének, de már korábban, 1905-ben létrejött a Nép-párt, amely szintén a zsidó „lelkiség“ viszszaosztását tűzte ki céljául. A zsidóság ellen már régebben is hoztak intézkedéseket, így az árpádiházi és a későbbi királyok is. Az ellenzék kritizálói nemcsak történelemellenesnek, hanem embertelennek is akarják feltüntetni a javaslatot. Nem tudja, hol van az embertelenség. Talán, amikor egy nemzet rájön arra, hogy a saját fiai háttérbe szorulnak és amikor ezen változtatni akar; azt nevezik embertelenségnek? Vagy amikor egy nemzet azt látja, hogy a saját arcukat idegen vonások látszanak és a saját arcukra fokról-fokra átváltózik és ha ezt meg akarja változtatni, ezt tartják embertelenségnek? Talán, amikor rájött arra, hogy egy töke, amely a magyar földről származott, nem szolgálja úgy a magyar földet és a magyar érdeket, amint kellene? — Van bennünk kötelességtudat, — mondotta — amely nem hagy nyugton hogy a tehetséges magyar középosztály fiai nem tudnak telemekedni. Ehhez egy lépés ez a törvényjavaslat.

Sorra válaszolt ezután Tasnádi-Nagy András az ellenzéki kifogásokra és kijelentette hogy szerinte a javaslat tulajdonképpen alig 50.000 embert érint. Makray kifogásaira válaszolva kijelentette, hogy az egyháznak tényleg nem szabad különbséget tenni keresztény és keresztény között. De nem is vonja senki sem kétségbe, hogy aki megkeresztelkedett, az keresztény; de vannak, akik megkeresztelkedtek és nem magyarok.

A képviselőházban elsőnek Meisler Károly keresztény nemzeti-szocialista szólalt fel és rámutatott többek között a javaslat egyes intézkedéseire és kiemelte, hogy gazdasági téren a zsidóság is beláthatja, hogy teret kell engedni a keresztény fiataloknak. De ez nem elég, mert a gazdasági életbe is a magyar lelket kell belevinni és ezért nem kegyelemkenyeret akar 28—30 ezer ifiúnak, hanem a vezetést akarja átvétetni. Ez

pedig kétségtelenül bizonyos áldozatokkal jár, de az áldozatok korántsem lesznek olyan nagyok, mint ahogyan azt az ellenzék gondolja. Ez a törvényjavaslat az első védekezés a magyar faj érdekében. Végül bejelentette Tasnádi-Nagy András, hogy az előadó módosításait elfogadta.

Beszéde után a Ház elfogadta az elnök napirendi indítványát, amely szerint a szerdai ülésen folytatják a javaslat vitáját és déliben 12 órakor áttérnek az interpellációk tárgyalására.

Esztergályos János szocialista mind keresztény, mind magyar és mind szocialista tiltakozik a gyűlölet uralma ellen. Az asszimiláció kérdéséről szólva megállapítja, hogy a béketárgyalások során egyik volt ellenséges küldöttség állításgival szemben a magyar küldöttség ragaszkodott ahhoz, hogy a zsidóságot az elcsatolt területeken a magyarsághoz számítsák. A béketárgyalásokról szóló jelentés 359-ik oldalán a magyar békeküldöttség következő előterjesztése olvasható:

— „Legnagyobb részük (inár mint a zsidók) teljesen asszimiláltak a magyarsághoz képességük a kereskedelem és ipar felé terelte őket, az emancipáció óta részt vesznek az ipari vállalkozásokban és a velük született nemzetköziségük ellenére is kiváló magyar tudósokat, írókat és művészeket adtak nekünk, a magyarsággal lélekben is összeforrtak és el kell ismerni, hogy faji szempontból ezek a zsidók nem is zsidók, hanem magyarok...”

Ruppert Rezső közbeszól: Ez gróf Teleki Pál munkája.

Gürtler: Tévedni emberi dolog. Esztergályos folytatja beszédét és kijelenti, hogy a javaslatot embertelenség, kegyetlennek és gonoszának tartja és ezért nem szavazza meg.

Végül Schvov Kálmán szerint kivételt kell alkalmazni azokkal szemben, akik a háborúban érdemeket szereztek. A hősi halottak között nincs különbség, de nem lehet különbséget tenni a frontarcosok között sem.

A szovjet határsértése

Tokió. (Rador) Beavatott körök szerint a mandzsuri kormány megbízottja tiltakozó jegyzéket juttatott el a szovjet hatóságokhoz a legújabb történet határsértés miatt. A jegyzék rámutat arra, hogy az elmúlt év folyamán a szovjet határőrök 158 esetben követtek el határsértést. Közli átiratában a mandzsui kormány, hogy valamennyi esetben tiltakozott a határincidensek miatt, a szovjet hatóságok azonban csak 51 esetben válaszoltak a tiltakozásokra, és megemlítik azt is, hogy a moszkvai kormány egyetlen esetben sem gondoskodott arról, hogy az incidensek kielégítő módon nyerjenek megoldást.

Schacht 4 éves terve

Párisból jelentik: A „Figaro“ berlini jelentése szerint, Schacht néhány nap óta fontos tárgyalásokat folytat a közgazdasági élet német és külföldi vezetőivel, közöttük sok francia nagyiparral.

Berlini ipari körökben úgy tudják, hogy egy négyéves Schacht-terv kidolgozásáról van szó, amelynek célja elsősorban a kiviteli és behozatali kereskedelem szabályozása. Schacht legutóbbi svájci utazása során a Nemzetközi Fizetések Bankjának főtisztviselőjével is megvitatta tervének főbb vonalait. A nemzetközi adósságok kérdésének rendezését szintén be fogják illeszteni Schacht tervébe.

— Roosevelt 50 millió dollárért új cirkálókat rendelt. Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök megbízta a tengerészeti minisztériumot, hogy négy darab hatezer tonnás gyorsjárata cirkálót rendeljen magánhajóvárrakban. A rendelések összértéke közel 50 millió dollár.

— Az angol-német kereskedelmi problémák. Londonból jelentik: Az alsóház ülésén Stanley kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy berlini látogatására a német Reichsgruppe Industrie által rendezendő lakoma szolgálati alkalmat, Stanicy közölte, hogy örömmel tesz eleget a meghívásnak és reméli, hogy alkalma lesz érintkezésbe lépni számottevő személyiségekkel, akikkel megvitathatja az angol-német kereskedelmi szétzöldéssel kapcsolatban felmerült problémákat.

— Elmarad ma a Kölcsey Életiskola előadása. A nemzeti gyászra való tekintettel elmarad a Kölcsey Egyesület Életiskolájának mára kitűzött előadása. Janovics Jenő elhalasztott előadását későbbi időpontban fogják megtartani.

— Véget ért a szlovák országgyűlési ülészak. Prágából jelentik: A köztársasági elnök március 7-iki keltetessel ellátott rendeletével bezárta a szlovák országgyűlés ülészakát. Az új ülészakot március 14-ére hívta össze Pozsonyba.

Vásároljon egy szerencsés Goldschmidt sorsjegyet!

— AZ UTOLSÓ PILLANATBAN! A közönség kérésére tovább játszuk a „Nagy keringő“ című hatalmas sikerű világlágerünket. Uránia.

— A CFR nyugdíjpénztár aradi fiókja (Str. Bihorului 11.) Bogár József főmozdonyvezető és Szabó Gábor nyugdíjasok özvegyei részére egyenként 7250.— lelt, összesen 14.500.— lelt fizetett ki.

Ami biztosabb

— Minthogy nincs ügyvédje, akarja-e, hogy a bíróság rendelkezni magának ügyvédet?
— Tekintetes törvényszék, tessék inkább nekem egy tanút kirendelni...

— Üzenet ötezer esztendő múlva élő utódainknak. Csak 5000 esztendő elmúlása után, 9939-ben szabad felhozni a föld alól azt az acéltorpedót, amelyben korunk minden jellemző dokumentumát, napjaink történelméről készített filmfelvételekkel együtt Amerikában a földbe süllyesztettek. Az acéltorpedóról érdekes képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja legújabb száma.

— Az „Ismeretön drámaíró“, aki ismert. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Délbáb“ új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás, illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót; színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeklapban.

INSPEKCIOS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16. (Tel.: 15—30.)

OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16 (Tel.: 14—80.)

KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsești 68. (Tel.: 14—70.)

SCALA NAGYFILMEK SZÍNHÁZA TEL. 20-10

Szerdán először:

„Nősül a barátom“

PILLS és GABET a párisi közönség lét kedvencének legújabb zenés vígjátéka.

UJ FOX JOURNAL.

5. 7. 15. 9. 15

Jön! Ha én király lennék Jön!

RONALD COLMANN milliós filmje.

A NÉMETEK HARCA A — NYERSANYAGÉRT

A KISIPAROSOKAT IS BESZERVEZIK A GÉPESITETT NAGYÜZEMEKBE

Berlinből jelentik: Amióta Hitler január 30-án nyíltan feltárta a nemzeti szocialista gazdálkodás deviza- és nyersanyagdjait, a német közönség is szabadabban beszél a gazdasági helyzet problémáiról.

A német közönség lassan beidegződött arra, hogy a legmélyebb, állítólagos béke idejében is racionalizáltak éljen. A fáról kiderült, hogy igen értékes nyersanyag, aki fával tüzel, rongja a német devizamérleget. A moziban minden előadás előtt megjelennek kis filmek, amelyek figyelmeztetik a közönséget arra, hogy a krumpli a legtáplálóbb eledel, vagy a hal és hogy fa helyett szénrel tüzeljen. Olcsó malícia volna a felelős német tényezők igyekezetét kommentálni; a farostokból készült ruha van annyira komoly dolog, mint a Buna, a mesterséges gumi. Kicsit gondolkodik a német polgár hogy miért osztották el annyira „jászagtalanul” a földi javakat a világon, hogy a békés Németországban csak jegyre adják a vaját és a zsirt.

Nem szabad sorbaállni

Az elmúlt hetekben például kiderült, hogy Berlinben nincsen kávé. Mint Münchennek a sör, úgy Berlinnek a kávé a mindennapi eledel. A kávéüzletek előtt sort álltak az asszonyok, miután a férfiaknak nem szokása még normális időkben sem kávéüzletek előtt ácsorogni. Sorban álltak és vártak a száz gramm kávéra. Egy szép napon aztán ennek is vége lett, azt is megtiltották, hogy sort álljanak az üzletek előtt. Nem volt kávé, mert a kávé devizába került és Németországnak másra kell a deviza. Miután a napokban megnyitották az autókiallást és külföldiek jöttek, ezek devizát is hoztak, ennek következtében ismét megindultak a kávéőrölő malmok s nincs baj. Tárnyilagosan meg kell állapítani, hogy Berlinben időnként alig van tojás, a mézártszékben tanácstalanul álldogálnak a háziasszonyok, nincs olyan husbőség, mint amire azelőtt hozták voltak szokva, vaját és zsirt is, mint már említettem, csak jegyre adnak, de mindez nem jelent sokat. Tojás helyett használjon Kinából importált tojásport a közönség, vaj helyett kenjenek lekvárt a kenyérre és hus helyett egyenek halat. Németországban nem lehet éhenhalni, ezt tudomásul kell venni annak, aki objektivitását meg tudja őrizni még akkor is, ha a birodalom bel- és külpolitikájával nem ért is mindenben egyet. Tagadhatatlan ugyanis, hogy Göring marsall pokolian nehéz feladatot vállalt magára munkatársaival egyetemben s ezt a programot nem lehet zenező mellett megoldani. A nyersanyaghiány több iparágban tűrhetetlen. Berlinben kiszedik a villamos-sínek azokon az uccákon, ahol már nem jár vilamos, többet veszítenek a réven, mint nyernek a vámon, mert néha pár száz méter vasgerenda kibontására ötven munkást vezényelnek az uccára. A nyilvános parkok vaskerítéseit éppen úgy lebontják, mint a magánházak előtt földbeépített mulatómunkát. Csak a precíziós műszerek kábeljeibe tesznek vörösrézdrótot, a többibe megteszi a vasdrótot is. Van valami imponáló ebben a takarékosságban.

A dohányzás egészségtelen, — ezenfelül devizába is kerül

Miután Németországot példátlanul motorizálják, elsőrendű probléma az ország nyersolajjal való ellátása is. Amíg Mexikó hadilábon állt külföldi engedélyesével, minden liter benzin Németországba került. A múlt hónapban kilencszázezer hordó benzin érkezett a birodalomba. Német szakértő járt nemrég Romániában is, Wohltat mérnök, aki a német—román kereskedelmi kapcsolatokat akarta felkondítani. A múlt év novemberében aláírták a német—román kereskedelmi szerződést, de a németeknek nem sikerült elérni, amit akartak. Kiváltságokat kértek — a román olajforrások majdnem kizárólagos használati jogát s az olaj árának csak husz százalékát óhajtották nemes devizában fizetni. A többi árucseré alapon, fegyverekkel, nehéz vasipari cikkekkel. Novemberben még visszautasította Románia a tervet, de közben kiderült, hogy a román buza-termést nehezen lehet exportálni, mert tulsok termett. Hogy Ushborne lord bucurestii utja mennyiben változtatott Románia tervein, az majd később derül ki. Mindenesetre feltehető, hogy Göring marsall nemcsak a mai olajkészletekre gondolt, hanem minden eshetőségre megbiztosítja a birodalmat, mert köztudomású, hogy Németország olajszükséglete háborus konfliktus

esetén a mostaninak huszonnégyszeresére emelkedik. A többi között tehát a benzin- és olajprobléma is fontosabb, mint a tojás és a kávé s a német polgár, ha néha csóválja is fejét, ezt belátja. Mert lehet a dohányzás ellen akciót kezdeni, mint ahogy a Hitler-ifjuság meg is tette s megfogadta, hogy nem dohányzik, mert a dohány nemcsak egészség-telen, de devizába is kerül a behozatala — kávé helyett lehet árpát pörkölni, de ha egyszer leállnak a nyersolajjal fűtött hadihajók, leállnak a repülőgépek s a motorizált hadsereg, ezen már nehezen lehet segíteni.

Az amerikai bojkott

A problémák súlyosak, elvégre a német gyárak nem dolgozhatnak csupán raktárra és nem merülhet ki a fantasztikusan magasnívójú német külkereskedelemben, hogy repülőgépet szállít kávéért Braziliának, Zeiss-látcsöveket salétromsavért Chilének és nem export az, ha Opel-automobilokat Amszterdamban ezer márkának megfelelő hollandi forintért ad csak azért, hogy nyomban nyersanyagot kapjon érte. Szörnyű küzdelmet folytat a német külkereskedelemben Amerikában, a bojkott nap után érezteti hatását s ezt a bojkottot nem lehet csak az amerikai zsidó szervezetek rovására írni. Wiedemann kapitány san-fanciskói megbízását Berlinben sokan magyarázzák, hogy a kancellár legbizalmasabb embere, aki felhivatalos küldetéseiben a kormány legjobb diplomatájának bizonyult, most mintegy száműzetésbe megy. Ezzel szemben valószínűbb, hogy Wiedemannak más szerepet szánt a kancellár — s hogy ügyes diplomatának, akinek otthon is megvan a súlya ahhoz, hogy bizonyos koncessziókra bírja kormányát, Amerikában annyi tennivalója lehet, hogy a birodalom keresve sem találhatott volna erre alkalmasabb embert.

Ma Németországban hihetetlen hiány van szakmunkásokban, általában a munkáskezeket lám-

Az AMTE 3. tippszelvénye

Beküldendő március 11-én
szombaton esti 7 óráig

1. Ripensia—AMTE
2. Gloria—Venus
3. Sportul Studentesc—FC Carpați
4. Juventus—Victoria
5. Tricolor—Rapid
6. UDR—Kinizsi
7. Ferencváros—Nemzeti
8. Elektromos—Hungária
9. Zugló—Ujpest
10. Astra—AAC

Név:

Lakcím:

(Nevezési díj 5 lei. Pályázni legalább két tippszelvény beküldésével lehet. Később érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe Vidékieknél a postai pecsét dátuma mérvadó!)

pával keresik. A munkáshiány olyan veszedelmes méreteket kezd ölteni, hogy már külön statisztikusok keresik azokat a munkákat, amelyeket nők vehetnek férfiak helyett, így a bányamunkával kapcsolatos testi erőt nem igénylő gépi munkát. Ugyisint leépítik az ugynevezett egyember-üzemeket, amely igyekezett az önálló mesterembereket is beterelni a gyárakba, a nagyüzemekbe. A napokban olvastam, hogy ilyen egyember-üzemeknek tartják a házáló-kereskedelmet és a — parkettáncosokat is; ezeknek számát összesen másfélmillióra teszik. Nagy propagandahadjáratot kezdtek a földművelő munka népszerűsítésére, ezért gépesítik a földmunkát, mert minden épkézláb embert felszívott az ipar s így most ugynevezett tanult iparnak minősítik a földműves és gazda üzemet is. A német gyárak már napi tíz órát dolgoznak, az ipari termelés elérte a lehetőség maximumát, mert a tömegeket foglalkoztatni kell — a Német Birodalom felfogása szerint a márka aranyfedezete ugyanis a munka. A felfogás eddig helyesnek bizonyult.

A. B. T.

Befalazott igazgyöngyök, brilliáns nyakékek és történelmi értékű relikviák

Lebontják egy orgazda házát, hogy a befalazott ékszerekre rábukkanjanak

Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes fordulatot vett az Atatzki ékszerész és nemzetközi orgazda ellen indított eljárás, melynek során mint már azt megittuk, rengeteg lopott ékszert fedezett fel a vizsgálat

az orgazda házába befalazva.

A vizsgálat eredetileg úgy indult meg Atatzki ékszerész és nemzetközi orgazda ellen, hogy őt gyanúsították a brassói őt és félmillió betörés tettesei által rabolt ékszerek értékesítésével. A gyanu hosszú vizsgálat után teljesen alaposnak bizonyult, a legutóbbi házkutatás alkalmával

rengeteg befalazott ékszert találtak,

ugyanis a most már kétségtelenül bűnösnek bizonyult Atatzkinál. Az ékszereket tegnap hozták el erős fedezet mellett Chisinauból a fővárosba és azokat Alfred Paximade vizsgálóbírónak adták át. Körülbelül tízmillió lelt érnek az ékszerek, drágagyöngyök, brilliánsok, melyeket a vizsgálóbírónak átadtak és amelyeknek eredetéről Atatzki csak igen bizonytalan válaszokat tud adni. Bizonyítani egyáltalán nem tudja az ékszerek eredetét, viszont azoknak számos darabjáról máris kétségtelenül bebizonyult, hogy betörésből származik. A vizsgálóbíró előtt történt kihallgatásakor az ékszerek eredetéről azt adta elő, hogy azok egy része

zálogul maradt nála.

egy részüket árveresen vette, egy részükre vonatkozólag azt állította, hogy azok

orosz menekültektől származnak.

A kincseslábon, mely az elkobzott ékszereket tartalmazza, összesen hatszáz darab van, ezek között van egy aranykazetta, melyen

Ferenc József, volt osztrák császár és magyar király arcképe van kirakva.

A kazetába bele van foglalva hat, egyenként három karátos brilliáns. A kazetta 275 gram súlyu és nemcsak arany és drágakő-értéke óriási hanem

történelmi értéke is felbecsülhetetlen.

A kazettát nyilván valamely bizalmasának ajándékozhatta a néhai császár és király.

Igazgyöngvsorok, brilliáns nyakékek, platina remekművek és más egészen különleges értékű tárgyakat tartalmaz még az Atatzkitól elkobzott kincs. Egyelőre meg kísérlék felidézni az értékek volt tulajdonosait.

Az igazságügyi hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy tovább bonjíák Atatzki házának falait.

Amennyiben szüksége mutatkozik, úgy az orgazda egész házát lebontják, mert a jelek szerint még fejedelmi kincsek rejlének a ház falaiban.

A „Seara” című lap jelentése szerint Atatzki ékszerésznél megtalálták többek között a volt orosz cárné egyik karperecét is. Atatzki úgy vallott, hogy az ékszert egy orosz menekültől vásárolta. Ami Ferenc József ékszeres dobozát illeti, az ékszerész ezt állította egy osztrák tábornoktól vásárolta.

Tüntető londoni írek

energikus megfélemezése a londoni utcán.

SPORT KÖZLÖNY

Ujabb nehéz feladatok várnak az aradi csapatokra

a Nemzeti bajnokság harmadik tavaszi fordulóján

A nemzeti bajnokság harmadik tavaszi fordulóján az aradi csapatok közül az egyik egy leendő, a másik pedig egy volt országos bajnokkal kerül szembe és bizony egyik feladata sem nevezhető könnyűnek. A Gloriát a Venussal szemben a hazai pálya támogatja, de viszont a Venus ma legalább annyival jobb, mint a Ripensia, amelyet otthonában keres fel az AMEFA csapata. A programot más helyen közöljük, alább csak az esélyeket próbáljuk latolgatni.

Aradon a Venus vendégjátéka mindig élményt jelentett. A kitűnő fővárosi csapat, amely csaknem bizonyos várományosa a bajnokságnak, nemcsak eredményesen, de „mutatósan” is játszik és a Gloriának még a vasárnapinál is lényegesen nagyobb lendületre és főleg több szerencsére van szüksége, ha esetleg pontot akar szerezni a bajnokjelölttől. Őszi eredmény 6:0 volt.

Temesváron a Ripensia és az AMEFA mérkőzést össze erejükét és itt is óriási harc várható a bajnoki pontokért. A Ripensia még megkísérli, hogy a Venus után vesse magát, ez azonban már aligha fog sikerülni a sokszoros bajnoknak. Az AMEFA-nak nagyon jól kell játszania, ha otthonában akarja kétvállra fektetni nagy ellenfelét. Ősszel a Ripensia 3:1-re győzött.

Bucurestiben ismét két mérkőzést bonyolítanak le és pedig a Juventus a Victoriát, a

Sp. Studentescă pedig a Carpatit látja vendégül. A Juventus megbosszulhatja a Victorián ennek a Rapid felett aratott győzelmét, de a Victoria sikere nem lenne túlnagy meglepetés. Ősszel a Juventus győzött 3:1 arányban. A Carpati a fővárosban mindig jól szerepelt, ezúttal azonban nem lesz könnyű dolga, mert a Sportulnak is szüksége van a pontokra. Ősszel Nagybányán 1:1 volt az eredmény.

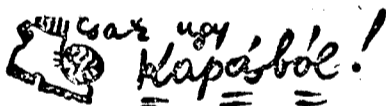
Ploestiben a Tricolor a Rapidot kapja ellenfélként, azt a csapatot, amely az emult évben is a bajnokság finalistája volt. A Tricolor otthonában rendkívül veszedelmes és így beavatott helyen a Rapidnak nem nagy jövőt jósolnak ezen a mérkőzésen. Az őszi meccset is a Tricolor nyerte 2:0 arányban.

Resicán a Chinezul vendégjátéka az esemény és itt két jóformában levő csapat ütközik meg. Az UDR-t otthonában még nem sok csapatnak sikerült legyőznie és miután mindkét csapat számára nagyon fontosak a bajnoki pontok, hatalmas harc várható a győzelemért. Az őszi mérkőzés gólnélküli döntetlennel zárult.

Barbut leszerződött a Gloria

Barbu II, Stefan, az Olimpia, a Gloria, később pedig a bucurestii Rapid válogatott csatára legutóbb ismét anyaegyesületében, az Olimpiában szerepelt. A kitűnő játékos a legutóbbi mérkőzéseken olyan kitűnően mozgott, hogy az aradi divíziós egyesületek is érdeklődtek iránta és a Gloriának sikerült is leszerződnie Barbut, aki valószínűleg már a Venus elleni mérkőzésen szerepelni fog „új” egyesületében. Barbuval a Gloria támadósora remélhetőleg lényegesen megerősödik.

Itt írjuk meg, hogy Lőrincet, az AMEFA tehetséges fiatal tartalékkapusát a temesvári Chinezul kérte kölcsön és az AMEFA valószínűleg leszerződte Sabau Cornelt, aki legutóbb a lugosi Vulturiban szerepelt. Sabau igen tehetséges kapus, aki már a Gloriában és az AMEFA-ban is szerepelt és bizonyára sikerrel fogja megállni helyét.

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítanak le, amelynek műsora a következő: Ferencváros—Nemzeti, Elektromos—Hungária, Taxisok—Budafok, Zugló—Ujpest, Kispest—Szolnok, Szeged—Bocskai, Phöbus—SSE.

Svájc jégkorongcsapata nyerte meg az Európa-bajnokságot, miután Csehszlovákiát 2:0 (0:0, 1:0, 1:0) arányban legyőzte és ezzel a világbajnoki tornán a harmadik helyet foglalja el.

Az olasz bajnokság hatodik tavaszi fordulóján a Liguria kikapott és a Bologna most már három tiszta ponttal vezet. Az eredmények: Torino—Lazio 3:2, Bologna—Novara 3:0, Milan—Livorno 2:0, Bari—Liguria 2:1, Genova—Juventus 3:2, Ambrosiana—Triestina 0:0, Napoli—Lecchese 3:1, Modena—Roma 1:0.

Jack London, ismert angol nehézsúlyú ökölvívó-bajnok Londonban a nyolcadik menetben kiütéssel győzött Al Delaney kanadai nehézsúlyú ökölvívó ellen.

A magyar bajnokság állása:

1. Ferencváros	14	11	2	1	55:26	24
2. Ujpest	14	11	1	2	54:16	23
3. Hungária	14	9	4	1	36:21	22
4. Kispest	14	7	3	4	33:26	17
5. Nemzeti	14	5	5	4	30:24	15
6. Phöbus	14	5	5	4	28:26	15
7. Szolnok	14	6	2	6	27:30	14
8. Budafok	14	5	4	5	19:22	14
9. Taxisok	14	4	4	6	41:36	12
10. Szeged	14	3	6	5	22:23	12
11. Elektromos	14	3	4	7	21:30	10
12. Bocskai	14	2	3	9	20:35	7
13. Zugló	14	2	2	10	19:46	6
14. SSE	14	2	1	11	19:63	5

HETI MŰSOR

Vasárnap tovább folytatódik a küzdelmek a nemzeti bajnokság A) csoportjában, sőt megindul a harc a B) csoportban is. A kerület bajnokságban szintén tovább folytatódik a küzdelmek és a teljes vasárnapi program a következő:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

Gloria—Venus, Ripensia—AMEFA, Tricolor—Rapid, Juventus—Victoria, UDR—Chinezul, Sp. Studentescă—Carpati.

B) LIGA:

Vulturii—CAMT, Rovine—Grivița—Unirea MV, CFR Simeria—Craiovan, Minerul—Jiul, CAO—Soimi.

KERULETI I. OSZTÁLY:

Olimpia—Unirea, Hakoah—Gaiana, Intelegeroa—Transilvania, Titanus—Crișana, SGA—Mica, Astra—CAA.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Olimpia—Unirea, Hakoah—Gaiana, Intelegeroa—Transilvania, Gloria—Fortuna, SGA—AMEFA, Astra—CAA, Banatul—Tricolor.

O Különvonatot indít az AMTE a Ripensia elleni mérkőzésre. Az AMTE vezetősége elhatározta, hogy a vasárnapi AMTE—Ripensia mérkőzésre két különvonatot indít, tekintettel arra, hogy számos érdeklődő akarja a mérkőzést megtekinteni. Az egyik különvonat reggel, a másik délben indul Aradról, mindkettő pedig még este visszautaztat Temesvárról. Részvételi díj fejenként 9 lei és jelentkezéseket Markovits szállítócég, Bakács Béla (Eminescu-utca 30.), valamint az AMTE-iroda fogad el.

O Kanada—USA 3:0 (2:0, 0:0, 1:0). A kanadai csapat utolsó mérkőzése a Kontinensen az aurersi pályán. A kanadaiak most Angliában portyáznak.

O Az Everton is kiesett az Angol Kupából. Az Angol Kupamérkőzések során a bajnokságban vezető Everton is kiesett a további kupaküzdelmekből, de kiesett a Chelsea, valamint a kupavédő Preston is. Az eredmények a következők: Grimsby Town—Chelsea 1:0, Portsmouth—Preston North End 1:0, Wolverhampton Wanderers—Everton 2:0.

O Szabó Miklós „javított” Amerikában. A magyar távfutó világrekorder ismét két versenyen vett részt ezúttal San Franciscóban és egy mérföldön harmadik, két mérföldön pedig második helyen végzett. Eredményei: 1 mérföld: 1. B. Rideout 4 p. 19.7 mp., 2. W. Rideout, 3. Szabó. 2 mérföld: 1. Garner 9 p. 14 mp., 2. Szabó 9 p. 15.8 mp., 3. Mc Cluskey 9 p. 17 mp.

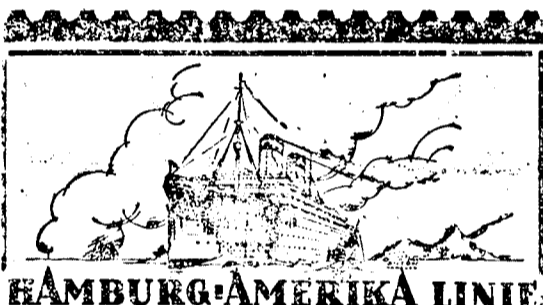
Színház - Művészet

Svéd Sándor nagy sikere Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Svéd Sándor, a budapesti Magyar Királyi Operaház tagja őszinte siker mellett vendégszerepelt a bucurestii Operaházban. A „Timpul” című lap zenekritikusa megállapítja, hogy „Svéd Sándor kétségtelenül egyike a legérdekesebb mai európai énekeseknek, egyrészt hangját magában véve, másrészt pedig hangját mint lírai interpretáló eszközt tekintve.” A lap ezután így folytatja: „Már az első pillanatban megállapíthattuk, hogy valóban ritka skálájú baritonnal állunk szemben. A „Rigoletto” az a szerep, amely egyaránt kívánja meg a kiváló technikát, mint az olasz belcantot. Svéd Sándor kivételes művészetet nyújtott és az egész partitúrát mestersen interpretálta, anélkül, hogy a legjellemzőbb részeket is elejtette volna. A vendégszereplő művész nem az az énekes, aki a „nagy ártár” várja, hogy tapsokat arasson, hanem az „egész” alakításra fekteti a hangsúlyt.”

* Javában folynak a „Három sárkány” c. Hunyady-vigjáték próbái. Március 16-án lesz Hunyady Sándor remek vigjátékának, a „Három sárkány”-nak előadása, amelynek próbái már javában folynak. A színészek tökéletes előadásban kívánják színrehozni a nagysejű vigjátékot és erre meg is van a mód, mert az előadás napjaitól megfelelő idő áll a próbák rendelkezésére. Ösmöri Emma, Lázár Hilda, Abonyi Klári, Miklóssy Zs. Ágay Margit, a férfiak közül pedig Felhő Ervin, Jávor Alfréd remek alakításokkal viszik majd sikerre a darabot. Az előadás — amely egyben Havasi Jenő színházi sugó jubileuma — az Iparos Otthonban lesz.

* Felhő Ervin közölközött ismét kabaréestét rendez az Iparos Otthonban, Felhő Ervin, a népszerű komikus legutóbbi kabaréestjével rendkívül sikert aratott és a minden oldalról jövő óhajnak tesz eleget azért, hogy egy újabb ilyen kabaréestet rendez az Iparos Otthonban. A kitűnő színész ugyancsak érti a módiát annak, hogyan kell a közönséget megnevelni és ezért bizonyos, hogy ennek az estnek a műsora is kitűnő lesz. A rendkívül kacagató műsor két kiemelkedő bohóza: „A nők üldöznek” és az „Oroszlánszívű Jenő” című frappáns hatású egyfelvonásosok.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

HAMBURGBÓL
NEW YORKBA

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy nyílt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos ízléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját: miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert legérettelnek a valóság még messze felülmúlta.

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA
minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie
balóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.
képviselése

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Intézkedések a behozatal alkalmával fizetendő érték utáni illeték kiszámításáról

Egyes vámhivatalok olyan behozatok esetében, amelyeknél a behozatali engedélyen nem szerepel a Banca Națională transzfer-látározása, hanem, amelyek esetében a kifizetés szabadforgalmi devizákban történik, — a 12 százalékos ad valorem, vagyis érték utáni illetéket a szabadforgalmi devizák napi piaci árfolyama alapján számítják. Az érték utáni illetéket eddig úgy a kompenzációs, mint a normális úton történő behozatok esetében olyképen számították ki, hogy alapul a devizák hivatalos árfolyamát és az ehhez járó felárat vették.

Az egységes eljárás érdekében a vámvezérgazgatóság a következőket rendelte el:

— Azon devizák leibe való átszámítása,

amelyekhez az importőr a szabad forgalom útján jutott, olyképen történik, hogy az említett devizák vételárát veszik alapul. A vételár igazolása végett az importőr köteles felmutatni a meghatalmazott pénzügyi levélét, amelyben igazolja, hogy azon devizák elszámolása, amelyekre az importőr a behozatali engedélyt megkapta (itt feltüntetendők a behozatali engedély száma), milyen árfolyamon történt. Ezt az igazolást az importőr bemutatja látározás végett a vámhivatalok mellett működő árelenőrző bizottsághoz. A vámokmányokhoz az említett levél másolatait is mellékelik a későbbi ellenőrzés lehetővé tétele végett.

Danzigban társaságba tömörítik a zsidókat a kivándorlás költségeinek előteremtésére

Peel ismét tárgyal Wohltat német minisztériumi igazgatóval

Berlinből jelentik: A danzigi hivatalos lap szombati számában rendeletet közöl a zsidóknak a szabadváros területéről való kivándorlásával kapcsolatban. A kivándorlást nemcsak a danzigi zsidó szervezetek, hanem több külföldi bizottság is elősegíti. Az új rendelkezés az összes danzigi zsidókat egy társaságba egyesíti és ez a társaság köteles fedezni a kivándorlás költségeit. Azok a külföldi zsidó polgárok, akiknek vagyonuk van a szabad állam

területén, szintén tartoznak hozzájárulni a kivándorlás költségeihez.

Német illetékes körökből jelentik, hogy Peel, a nemzetközi menekültügyi bizottság helyettes elnöke szombaton visszatért Angliába, miután Berlinben hosszasan tárgyal Wohltat minisztériumi igazgatóval. Ismeretes, hogy Wohltat annakidején Rubleval is tárgyalta a németországi zsidó kivándorlás kérdéséről.

A pék nem kötelezhető

olyan kenyér sütésére, amely a közönségnek nem kell

A régi nagyváradi városvezetés annak idején megállapodást kötött az ottani pékekkel arra vonatkozóan, hogy ezek próbaképpen egészen fekete kenyeret is sütnék és ezt a maximális áron adják el. A városvezetés ily módon olcsó kenyérhez akarta juttatni a szegénysorsú lakosokat. A kísérlet azonban nem sikerült, mert a fekete kenyeret a közönség nem vette és az eladatlanul maradt. Amikor a megállapodás ellenőrzésére került a sor, az ellenőrző közegek megállapították, hogy a fekete kenyeret a pékek nem adják el, hanem a disznókkal etették meg. Ennek a megállapításnak alapján a pékek ellen keresetet indítottak a járásbírósnál azon az alapon, hogy a pékek elvonták az olcsó kenyeret a közönség elől a céllal, hogy ez drága kenyér vásárlására kényszerüljön. A járásbírósnak a feljelentett pékmestereket fejenként 30—30 nap fogházra és 2—2 ezer lei bírságra ítélte. Felebezés útján az ügy a nagyváradi törvényszék elé került, amely törölte a büntetéseket és kimondta, hogy senki sem kötelezhető olyan áru gyártására, amely a fogyasztók közönség igényeinek nem felel meg. Így tehát a fekete kenyeret a nagyváradi pékek jogosan vonták ki a forgalomból. Az ítélet jogerős.

Visszaesést mutatnak az italmérési engedélyekből származó bevételek

A pénzügyminisztérium 98.352. szám alatt körrendeletet intézett a pénzügyigazgatósághoz, amelyek figyelmét felhívta arra a körülményre, hogy az italmérési engedélyek illetékeiből, valamint a szeszkihágások nyomán kivetett büntetésekből befolyt összegek távolról sem közelítik meg azt az összeget, amelyet a költségvetés ennél a fejezetnél előír. A minisztérium megállapítja, hogy a bevételeknek ez a visszaesése a pénzügyi behajtóközégek hanyagságának tudható be és ezért utasítja ezeket a közegeket, hogy az esedékes összegeket április elsejéig, vagyis a pénzügyi év lejártáig feltétlenül hajtás be, mert ellenkező esetben a mulasztásért felelősséggel tartoznak. Azokról a tisztviselőkről, akiknél ebből a szempontból hanyagság volt tapasztalható, máris kimutatást kért a minisztérium.

Tisztázzuk a kérdést:

KORCSMÁROS. Az italmérési engedély a tulajdonos egy jogát szögezi le és vagyonállományához tartozik. Így tehát olyan esetekben, amikor a pénzügyminisztérium megszünteti az engedély érvényét, annak tulajdonosa közigazgatási kereset útján megtámadhatja az erre vonatkozó rendeletet, vagy határozatot. Az italmérési engedélyt a törvényben felsorolt esetekben kívül a pénzügyminiszter akkor is visszavonhatja, ha megállapítja, hogy az italmérési engedély kihasználása idején annak tulajdonosa már nem felel meg mindenben azoknak a követelményeknek, amelyeket az engedély megadásakor megköveteltek tőle. Ezen feltételek közé tartozik az is, hogy a helyiség, ahol az italmérés folyik, egészségügyi szempontból kifogástalan legyen. Abban az esetben, ha egészségügyi szempontból a helyiség már nem lenne megfelelő, az italmérési engedélyt ezen az alapon vissza lehet vonni. Ez csak olyan módon állapítható meg, mint ahogyan azt az italmérési engedély kiadása előtt megállapították, vagyis a helyszínen egy bizottságnak kell kiszállnia, amelynek tagjai között a következők szerepelnek: a szeszmonopol képviselője és a körorvos, akiknek részletes jegyzőkönyvet kell felvenniük arról, hogy a helyiséget milyen állapotban találták. A bíróság előtt azután adott esetben az italmérési engedély tulajdonosa bebizonyíthatja, hogy a jegyzőkönyv adatai esetleg nem felelnek meg a valóságnak. Jogi szempontból részletes felvilágosítást nyújt szükség esetén a írásbeli ítéletábla első tagozatának 1938. október 10-én hozott 30. számú ítélete.

VIDÉKI MOZIS. A mozgászínházak adójának kiszámításánál ugyanolyan szempontokat vesznek figyelembe, mint a többi kereskedelmi vállalatok adójának kivételénél. Vidéki, kis moziiról lévén szó, a vállalat jövedelme alapján minden bizonnyal még a patenta fixa alá esik. Ebben az esetben az évi jövedelmet figyelembe véve, a mozi a patenta fixa megjelölés osztályába sorozzák és az arra vonatkozó kulcs alapján vetik ki az adót. Az így kivetett állami adón kívül fizetnie kell a jegyek után a szokásos látványossági illetéket, amit a többi mozik is fizetnek.

— Reklám-szövegek a levélborítékokon. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza a kereskedőknek és iparosoknak, hogy eljárt Furnica aradi postaigazgatónál a postavezérgazgatóság ama szabályzata ügyében, mely a levélborítékokra nyomtatott reklámszövegek ügyében intézkedik. A postaigazgató a rendelet értelmezése kérdésében a legmesszebbmenő jóindulatot tanúsította s amennyiben bárki mégis úgy érezné, hogy alárendelt postai közegek esetleg sérelmes módon alkalmazták volna a kérdéses rendeletet, úgy forduljon személyesen Furnica igazgatóhoz orvoslás végett. Minden kereskedőnek, vagy iparosnak joga van reklámdíj fizetése nélkül rányomtatni borítékjára a cég nevét, a vállalat tárgyát, címét, telefonszámát, CEC számlájának számát és esetleges emblémáját, vagy bejegyzett védjegyeit.

A román—magyar gazdasági tárgyalások

Budapestről jelentik: A magyar—román gazdasági tárgyalások szombaton megkezdődtek. A tárgyalások legfőbb problémái a román—magyar kereskedelmi kérdések rendezése különös tekintettel a tarifális kérdésekre a vasúti áru szállításokkal kapcsolatban. Kiterjed azonban az eszmecsere a MAV és a CFR személyszállítási ügyekre is. A két vasúti személyszállítási és személybiztonsági kérdéseinek megvitatására rendőrhatalósági megbeszélések is folytatnak. A román rendőrség nevében kormány megbízásból dr. Reu Illés nagyváltó radi rendőrfelügyelő, az aradi rendőrség ügyekkel ezeltől volt vezetője utazott Budapestre. A tárgyalásokat hétfőn is folytatták, de hivatalos jelentést csak annak befejezése után adnak ki.

— ÖFELSÉGE LONDONI BESZÉDÉNEK SZÉTOSSZÁSA. Az aradi kereskedelmi és iparkamara a kereskedők tudomására hozza, hogy Hentiu Gheorghe nevé altisztjét megbízta azzal, hogy a kereskedők között szétossza Öfelsége II. Carol királynak a londoni Guild-Hallban mondott beszédét és annak vételára az ő kezéhez fizetendő. A kartonra nyomtatott beszéd az üzletek, vagy irodák főhelyén függesztendő ki, mint értékes emléke minden kereskedőnek.

— A borbejelentési nyilatkozatok felülvizsgálása. A pénzügyminisztérium utasította a kincstári közegeket, hogy vizsgálják felül a borbejelentési nyilatkozatokat és készítsenek azokról kimutatást. A nyilatkozatokat a szőlőgazdáknak tudvalevőleg március 10-ig kellett beadni. A pénzügyi közegek március 10-ig a következő kimutatást kell elkészíteni: 1. A termelők által összebejelentett bormennyiség. 2. A szőlővédelmi törvény 120. szakasza értelmében bejelentett, illetve a pincékben levő, vagy pedig a termelők által már eladott bormennyiség. A kimutatás elkészítése előtt a kincstári közegek felül kell vizsgálják a bejelentések helyességét. Abban az esetben, ha 10 százaléknál nagyobb eltérés mutatkozna, a termelőknek ezt kellőképpen igazolniuk kell.

— Göbbels nyitotta meg a lipcsei vásárt. Berlinből jelentik: Göbbels dr. német propagandáügyi miniszter vasárnap reggel Lipcsében megnyitotta a „tavaszi vásárt”. Ebből az alkalomból beszédet mondott, hangoztatva, hogy a nemzetgazdaság és az erő olyan dolgok, melyeknek egy nemzet életében ki kell egészíteniük egymást, ha a nemzet nem akarja erejével együtt elveszíteni gazdasági fejlődő képességét is. Kiemelte a világ természeti kincseinek Németországra nézve ki nem elégítő elosztását s kijelentette, hogy a dolognak ez az állása kielégítő megoldást fog nyerni.

— A Magyar Olasz Bank közgyűlése. Budapestről jelentik: A Magyar—Olasz Bank Részvénytársaság szerdán megtartott XIX. évi rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangúlag elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy osztalék fejében f. hó 2-től kezdődőleg az intézet pénztáránál részvényenként P. 1.50 (=3%) fizetessék ki. A közgyűlés gróf Csúky Zsigmond altábornagyot az igazgatóság tagjává választotta és egyúttal újra megválasztotta az igazgatóság tagjaivá: Cav. di Gr. Cr. Guido Romanelli olasz kir. és cs. ezredest és Cav. Uff. Silvio Ruberti-t. Az új felügyelőbizottság tagjai lettek: Martin István, Bartha István, Mészáros István, Comm. Rag. Giulio Manfredini, Comm. Doit. Marió Luporini és ifj. Sorg Antal. A közgyűlést közvetlenül követően Cav. di Gr. Cr. Guido Romanelli olasz kir. és cs. ezredes elnökléte alatt tartott igazgatósági ülésen dr. Halmi Miklós adminisztrateur délégué és vezérgazgató bejelentette lemondását és nyugalmabavonulását. Az igazgatóság Cav. Uff. Silvio Ruberti-i adminisztrateur déléguéé választotta és fenntartotta magának, hogy a vezérgazgatói állást legközelebb fogja betölteni.

— „A gyógynövény gyűjtéséről” címen Bodor Kálmán okl. gazda, süleimedi birtokos tollából egy igen értékes ízet jelent meg, amelyben a szerző ismereti azokat a vadontermő és a gyógynövény kereskedelemben keresett, könnyen értékesíthető gyógynövényfajtákat, amelyeket a mezőn iskolás gyermekek, vagy munkára képtelen idősebb emberek és asszonyok is gyűjthetnek. A vadontermő gyógynövénygyűjtés igen jövedelmező lehet, ha azt rendszeresen folytatjuk és amennyiben azok szárításával helyesen járunk el. A mezősegen például egész hegyoldalakat lehet látni ürömmel borítva, máshelyt a székfű virágától sárga egy-egy mezőrészet stb., ahol kihasználatlanul hevernek a nagy értékek. Az EGE programjába vette, hogy a Gyógynövénytermesztési Szakosztály útján felhívja a gazdáköröket a vadontermő gyógynövények gyűjtésére. A katolikus és református egyházak ugyancsak felhívták a falusi lelkészeket és tanítókat a gyógynövénygyűjtés felkarolására. Az EGE magára vállalta a begyűjtött anyag bizományi alapon való értékesítésének megszervezését. A vadontermő gyógynövények gyűjtéséhez szükséges tudnivalókat tartalmazó füzetet az EGE általánosan küldi meg az érdekelt gazdákörök vezetőinek, ugyancsak az egyházak is általánosan küldik meg lelkészeiknek és illetékes tanítóknak. Magánosok az értesítés útján 10 lei ellenében rendelhetik meg a füzetet (Kolozsvár, Str. Regală 16.), mely összeg a megrendeléssel egyidejűleg küldendő be. Ebben az összegben a füzet postai portója is benne foglaltatik.

Rádióműsor

— Romántal időszámítás. —

SZERDA, MÁRCIUS 8.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: A Luca zenekar hangversenyének közvetítése. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Jianu fuvósötös hangversenye. 19.45: Gramofonlemez. 20: Felolvasás. 20.15: Franck: Szimfonikus változatok (Cortot gramofonlemez). 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Etrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Zongora-hegedűszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Diákkéltára. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Cigányzene. 19.10: „Nyersanyagok, melyekért nemzetek küzdenek”. Előadás. 19.30: Induló. 19.55: Elmúlt idők virágai az Alföldön. Előadás. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: Simone Boccanegra. 21.05: Hírek. 22.35: Hírek. 24.10: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20: Fülöp Mária zongorázik. 20.30: Vadállatok közt a braziliai őserdőben. 21: Hírek. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22.30: Táncképek. Közben kb.: 23: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyermekek. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Muszorgszkij századik születésnapján a Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Dimitru szoprán és Secareanu tenor énekesek közreműködésével. 20: Felolvasás. 21: A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A szünetben: Hírek. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Etrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Háztartásról. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Gazdáknak. 18.40: Eneklő ifjúság. 19.10: „Utazás Indiában”. Utiraiz.

19.40: Rendőrszenekar. 20.30: Külügyi negyedóra. 20.45: Cigányzene. 21.50: Hangverseny a Zeneművészeti Főiskolából. 22.40: Hírek. 23: Jazz. 23.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A 15. honvédegyaloezred zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.10: Investmesterség a régi Erdélyben. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.30: Az Országos Liszt Ferenc Társaság és a Hubay Jenő Társaság hangversenyének közvetítése. 21.40: Hírek. 22: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés.

UJ KÖNYVEK

MARTIN DU GARD ÉS A NOBEL-DIJ

A Nobel-díj a béke, a nemzetek közti megértés eszméjét szolgálja ugyan, de azért egyáltalán nem ritkaság, hogy parázs háborúság tör ki körülötte. Itt van mindjárt Lewis Sinclair esete. Dreiser, a nagy vetélytárs igazságtalannak találta a bizottság ítéletét, mely Sinclairnek ítélte a díjat. Szerinte — az írónak sose volt nagy erőssége a szerénység, — őt illette volna a Nobel-díj. Meglehetősen brutális módon vett elégtételt: összekölte Sinclairt. Még hozzá a nyílt uccán. Tagore kitüntetésével sem volt mindenki kibékülve: — az angol diplomácia trükkje, a hindu értelmiségi osztályt akariák vele lekenyerezni. — Az „ellenzék” legalább is így vélekedett. France Nobel-díja a klerikális körök nemtetszését vonta maga után. France személyében maga az istentagadás triumfált...

Martin Du Gard kitüntetésének is megvan a maga szenzációja: a szélesebb olvasóréteg egyáltalán nem ismeri a nevet. A „szakértők”, az irodalom befentesei annál inkább. Irodalmi berkekben osztatlan tetszésre is talált a Nobel-bizottság döntése (olyan ritkaság, hogy ezidáig talán csak Mann, Shaw, Lagerlöf esetében volt rá példa).

Martin Du Gard főműve, a Thibault-család, az utolsó évtizedek francia irodalmának reprezentatív alkotása. Egy család életén keresztül századunk minden problémáit élénk tárja.

Mindenekelőtt: öreg és fiatalok! Az öreg Thibault zsarnoki nyomás alatt tartja egész családját. Egyetlen akarat létezik csupán: — az övé. Jacques, a fiatalabb fiú, szökni próbál hazulról. Apja csendőrokkal hurcoltatja vissza. Beugria javítóintézetbe, még hozzá abba a „gyermekbörtönbe”, amelyet ő maga alapított. Szimbolikus jelentése van ennek: — az apa műve összezúzza tulajdon fiát. — Mert a javítóintézet bizony lefőri, felőrli a kis Jacques-ot, Martin Du Gard kritikát mond az eféle intézményekről: — a bujálkodás, hazugság, tunyaság, képmutatás melegágyai! Antoine, a nagyobb fiú, a tudományhoz menekül az apai önkény elől. Orvos. Az öreg Thibault zsarnok-energiája benne tudós-ambícióvá finomul.

A regény másik fonalát a Fontain-család élete képezi. A Thibaultok életét az apa zsarnoki hajlandósága rombolja szét, a Fontain-családfőt más fából faragták. Szoknyavadász. Mindegy neki: színész, cseléd, polgárosszony... Vadász, aki szenvedélyes mohósággal gyűjti a szerelmi tréfákat. A romlás elkerülhetetlen itt is. A család, a polgárvilág szentsége pusztulóban.

Martin Du Gard hatalmas freskójának talán legszébb, legigézetesebb epizódja a két család ifjainak raj-

za. A gyermekléték legirkosabb mélységeit járja. Csendes portrék: — Jacques, a gyermekforradalmár, vagy a Fontain-fiú, aki már gyermekfejjel apja nyomdokába lép: — valóságos hedonista, pogány életélvező... És leányok: a gyermekarcok sima felszíne alatt már ott érik az asszony... A játékos felszín alatt a jövődó harcai, viharai forronganak.

Martin Du Gard az eszmék, szenvedélyek, szerelmek és ambíciók e viharában csak egyetlen szilárd pontot talál: Fontainé... A tusázó emberek közül szeliden mosolyog elő az örök anya arca. A férfiaknak ágas-bogas labirint a világ: neki egyenes út: — anyaság...

Martin Du Gard hatalmas műve nemcsak egy csodálatos költői fantázia termése. Több annál. Merész kísérlet (tegyük hozzá: — sikeres kísérlet) egyetlen óriás, univerzális műben összefogni jelenünk minden kinzó, megoldásra váró kérdését...

Martin Du Gard éppen ezért jelentős* eredménye irodalmunknak. A Thibault-családnak ott a helye minden könyvtárban, ott a helye az európai gondolat nagy, úttörő mesterei között...

A hatalmas mű 10 kötetben teljes 1—7. kötet ára egybefüve 363 lei, kötve 486 lei, 8—10. kötet ára egybefüve 363 lei, kötve 486 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj fordulat a Pajzs-család ismert névelmezési perében

Bucurestiből jelentik: Néhány év előtt nagy érdeklődést váltott ki az a névelmezési per, amelyet a kásonattiz Pajzs-család indított a közoktatásügyi miniszterium ellen. Ebben a perben ugyanis a családfő jogorvoslást kért a tanügyi hatóságok intézkedése ellen, a mellyel gyermekét a felekezeti iskolából állami iskolába utalták. Kásonattiz csikmegyei község magyar felekezeti iskolájában Pajzs néven felfedezték ugyanis Pais román származású tanuló, akit kötelezték, hogy állami iskolába iratkozzék át. A tanuló szülei közigazgatási panasszal éltek és a marosvásárhelyi ítélet-tábla kötelezte az illetékes miniszteriumot, hogy a tanuló a magyar felekezeti iskolába való visszairatásához járuljon hozzá. A nemzetnevelésügyi miniszterium felebbezése folytán az ügy a Semmitőszék elé került, amely helyt adott az állami-felfolyamodásnak, megsemmisítette a marosvásárhelyi tábla ítéletét és az ügyben május 24-ére új tárgyalást rendelt el.

Beugrott

A rikkancs ordít:

— Nagy rejtély! Ötven áldozat!

Egy ar megveszi a lapot, belenéz, aztán így szól:

— Hiszen nincs itt benne semmi olyasmi.

— Éppen ez a rejtély és uraságod az ötvenegyedik áldozat...

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, elkünt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Fiatál asztalossegéd, németül beszélő, gyárvalalathoz felvétetik. „Stela”. Strada Haiducilor 8. (Piata Cetatea Veche).

Tanulóleányok felvételnek. „Siela”. Strada Haiducilor 8. (Piata Cetatea Veche).

Tapasztalt motortekercselőt keres iparüzem erdélyi nagyvárosba. Ajánlatokat életleirással igénymegjelöléssel a kiadóba kérünk „Állandó” jelgére. 911

LAKÁS

Kétszoba, fürdőszoba összes mellékkeliségekkel május 1-re kiadó. Str. Oltuz 111. 1162

Erkélyes, modern négyszobás lakás május elsejére kiadó. Bulev. Carol 70. 1177

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott, földszint. 1092

Földszinti nagy lakás irodának, műhelynek kiadó.

Blv. Drăgălina 26. 1170

VÉTEL-ELADÁS

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliáns-köveket, szőnyegeket veszek sürgetően megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók modern ebédlők, hálóok, keleti és bel-földi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb.

Zálogkölcsonöket közvetítünk a timisoarai zálogházba, előzet nyújtunk.

Zalogcéduláját megveszük! Tempo bizományi-üzlet, Fischer Ellz-palota.

Mercur-tagok! Férfi-, fiú- és gyermekruhát legolcsóbban 6 havi részletre Muzaşnál vegyünk. 1169

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLEK

Beraktározási raktárban olcsón beraktározható lakásberendezések, Eladások, egyéb megbízások. Eladó egy Belmont-rádió, szép, masszív tehlákó és villanycsillárak. Str. Moise Nicoară No. 9-11. 1160

Félpár kesztyű találtatott. Átvehető a kiadóhivatalban.

Hirdessen

az „Aradi Közlöny”-ben

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST

a Dunaparton. Előkező otthon! Polgári árak!

Táviratcim: „Hungariotel”.

Legújabb jelentéseink:

Kedden temetik az elhunyt pátriárka-kormányelnököt

Minisztertanács állította össze a nagy temetés programját — N. Codim moldovai metropolita az elhunyt pátriárka helyettese

Bucurestiből jelentik: Kedden minisztertanácsot tartottak, amelyen általánosságban megvitatták az elhunyt pátriárka-miniszterelnök temetésének programját. Nagy körvonalakban megbeszéltek, hogy miként végzik a temetési gyászszertartást. A minisztertanács Nae Popescu kultuszminisztériumi államtitkárt bízta meg, hogy állapítsa meg teljes részletességgel, hogy az egyházak miképpen vesznek részt a pátriárka temetésén. Az általános program összeállításával pedig Gabriel Marinescu tábornok-államtitkárt bízta meg.

Déli 1 órakor a kultuszminisztériumban Zigre Nicolae, kultuszminiszter elnökletével megbeszélést folytattak és azon többek között részt vett Gabriel Marinescu tábornok-államtitkár, valamint Nae Popescu államtitkár is.

Miután Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök az utóbbi időben a hozzá közelállókhoz közölte, azon óhaját, hogy halála után a katedrálisban helyezték örök pihenőre, a tanácskozáson résztvettek a pátriárkátus épületébe mentek, ahol kiválasztották a kriptá helyét. A délután folyamán szakemberek és a történelmi emlékművek bizottságának tagjai, élükön Theodoruval, aki a katedrális restaurálta, — kiszálltak a helyszínre és megvizsgálták azt a helyet, ahol a kriptát megássák.

Ugyancsak a délután folyamán egy hattagú bizottság, a törvény előírása szerint megfelelőleg lepecsételte a pátriárka lakását. Egyébként megkezdtek a pátriárka tulajdonát képező javak leltárrozását is, s felbontják az elhunyt végrendeletét. Remélik, hogy a végrendeletben különböző intézkedéseket találnak a temetésre vonatkozólag.

Előreláthatólag Miron Cristea pátriárka földi

maradványait szállító vonat szombaton reggel érkezik meg Bucurestibe. A vonat az északi pályaudvarra fut be, ahol főpapok és előkelőségek várják a holttestet szállító szerelvény megérkezését. Miron Cristea földi maradványait a katedrálisban ravatalozzák fel, ahol a hívek sokasága a koporsó elé járulhat.

A Rador távirati iroda jelentése szerint Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök temetését kedden tartják meg. A temetésre vonatkozó bővebb részletek egyelőre még nincsenek összeállítva és jelenleg még a temetés időpontját sem határozták meg. A temetésig a fővárosban tartózkodó főpapok állandó gyászszertartást végeznek.

A temetéssel kapcsolatosan még közlik, hogy a kormány tagjai, valamint a katonai és polgári hatóságok képviselőin kívül részt vesznek a gyászmenetben a Román Akadémia kiküldöttei, mivel az elhunyt dísztagja volt az Akadémiának.

Dr. Miron Cristea pátriárka elhunytá következtében Bucurestibe érkezett Nixodim moldovai metropolita, aki az új pátriárka megválasztásáig régi egyházzog szerint a pátriárkátus ügyeit vezeti. Az új pátriárkát majd egy külön egyházi kollégium választja meg, amelynek tagjai az összes metropoliták és a püspökök. A Szent Szinódus javaslata és az egyházi kollégium döntése után az újonnan megválasztott pátriárkát egyházfejdelmi méltóságában Öfelsége II. Carol király szentesíti.

Kedd délelőtt fél 12 órakor a diplomáciai kar megjelent a külügyminisztériumban, ahol a diplomata részvétlátogatást tettek. A tisztelgőket Grigorcea követ, külügyminisztériumi vezértitkár fogadta.

Nem ad hűségnyilatkozatot Prágának a pozsonyi kormány

Prága. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti: Megbízható forrásból szerzett értesülés szerint a szlovák kormány tagjainak tanácskozásán egyhangúlag megállapították, hogy Szlovákia továbbra is a csehszlovák köztársaság keretében marad. Ennek ellenére úgy hírlik, hogy a pozsonyi kormány nem hajlandó hűségnyilatkozatot tenni a csehszlovák egység mellett, bár ilyen nyilatkozatot követel a prágai kormány. A pozsonyi határozatok részletei nem kerültek nyilvánosságra. Az az általános benyomás, hogy a hivatalos jelentés

dacára a szinfalak mögött tovább folynak a tárgyalások Prága és Pozsony között. Ezt igazolja az a tény is, hogy a szlovák minisztereket Prágába várják.

A Ceteka-ügynökség közli, hogy az a hír, amely szerint a prágai kormány lemondásra szólította fel Volosint kárpátorosz miniszterelnököt, minden alapot nélkülöz. A szükséges intézkedéseket a központi kormány a miniszterelnökkel egyetértve fogantatosította.

Véres hadszíntérre változott Madrid

Franco továbbra is feltétlen megadást követel — Párison át Svájcba menekült Negrin köztársasági miniszterelnök és Algirba szökött a legendáshírű „La Passionaria” is...

Barcelonából jelentik: A Stefani távirati iroda jelenti Madridból, hogy Cassado ezredes hívei megrohanták a kommunista szervezetek irodáit és őrizzetbe vették a jelenlevő tagokat. Előreláthatólag újabb kivégzésekre kerül sor. A távirati iroda hangsúlyozza, hogy Madridban reménytelen a helyzet.

Negrin volt spanyol köztársasági miniszterelnököt a párisi pályaudvarra látják utoljára. Itt vonatra szállt és ismeretlen helyre távozott. Újabb jelentések szerint Negrinnek a párisi pályaudvarra való érkezéséről az újságírók csak ké-ön értesültek az állomásfőnökiől. Egyesek szerint Negrin Svájcba utazott. Igaz viszont az is, hogy senki sem látta jegyét váltani, de lehetséges, hogy egy barátja váltotta meg a jegyét.

Hendaye-i jelentés szerint Petain tábornagy kísérete Hendayeba érkezett, majd pedig Sansebastian felé folytatta útját. Petain tábornagy, aki tudvalevően Franciaország burgosi nagykövete, szombaton utazik Spanyolországba. Saint Jean de Luzból érkező jelentések szerint madridi hírekből arra lehet következtetni, hogy a spanyol köztársasági hadsereg több ezrede az elmúlt éjszaka fellázadt az új köztársasági kormányzat ellen. A

lázadást valószínűleg kommunisták szították. A kommunisták szabotálják a nemzetvédelmi tanács intézkedéseit.

A spanyol nemzetvédelmi tanács felhívást bocsátott ki a lakossághoz, amelyet felszólít arra, hogy a lázadásra-szítókat kíméletlenül löjje le. Madridi jelentés szerint a nemzetvédelmi tanács elleni kommunista lázadás a kartagéniai, a murcsiai és a guadalajarai tisztek vezeték. Az andaluziai garnizon a nemzetvédelmi tanáccsal tart. A szocialisták balszárnya a lázadáshoz csatlakozott.

Madridból állandó gyalogsági és tüzérségi tüzelést lehet hallani. Az uccák harctérhez hasonlítanak. Az utvonalakon barrikádokat emeltek és lövészárkokat építettek.

Megerősítik azt a hírt, hogy La Passionaria, az ismert kommunista agitátor Algirba menekült. José Diaz, a spanyol kommunista vezére, aki jelenleg Moszkvában tartózkodik, a madridi lázadókhöz üdvözlő táviratot intézett, akiket felszólít, hogy a végsőkig tartanak ki.

A német távirati iroda jelentése szerint a nemzeti Spanyolországban megjelenő lapok azt írják, hogy a madridi események a demokráciák manőverjét jelentik, amelyeknek az a célja, hogy a kapitulálás alkalmával a spanyol köztársaságiak a legjobb feltételeket kapják meg.

A lapok hangoztatják, hogy a nemzeti Spanyolország nem változtatta meg azt az álláspontját, hogy a köztársaságiaknak feltétel nélküli megadását fogadja el. A Franco tábornok győzelme után felszínre került emberlelkeségi érzéseknek, amelyeket a demokráciák hangoztatnak, nincs más céljuk, minthogy ennek a győzelemnek értékét csökkentse.

Páris. A Havas hírszolgálati iroda arról számol be, hogy az Espana távirati iroda madridi értesülései szerint a városban állomásozó katonaság egyrésze fellázadt a nemzeti védelmi tanács ellen. A nap folyamán a városon kívül is jól lehetett hallani a fegyverropogást és a gépfegyverek karogását. A nemzetvédelmi tanács elismeri, hogy a csapatok fellázadtak ellene, hővebb részleteket azonban egyelőre nem közöltek.

A Havas iroda jelenti: Kedden délelőtt fél 12 órakor a madridi rádióban felolvasták Basteiro és Cipriano ezredes felhívását a kommunistákhoz. A felhívásban felszólították a kommunistákat, hogy álljanak a spanyol köztársasági hadsereg mellé.

A Stefani olasz hírszolgálati iroda jelenti, hogy kedden újabb két köztársasági hajó legénysége adta meg magát a nemzetieknek. A nemzetiek oldalára pártolt köztársasági matrózok két petroleumszállító hajót bocsájtottak Franco korányára rendelkezésére.

Bombamerénylet a prágai zsidótemető halottasházában

A korán-robbant pokolgép széttepte a merénylőket

Prága. A pilseni zsidótemető halottas csarnokára kedden bombát dobtak. A bomba korán robbant és széttepte a két merénylőt, akik mindketten az ugynevezett Vlakja-szervezet tagjai voltak. A rendőrség házkutatást tartott a szervezet tagjainál és egy személyt letartóztatott.

Jelentés a magyar-csehszlovák határmegállapításról

Budapestről jelentik: A magyar-cseh határmegállapító bizottság befejezte tárgyalásait és erről kedden hivatalos jelentést adtak ki. Eszerint a tárgyalás eredményeképpen 8 községet Magyarország átad Csehszlovákiának, míg Csehszlovágtól Magyarország 20 községet kap vissza.

Kisajátítják a Bucurestii Metropol szálló és a Corso kávéház épületét

Bucurestiből jelentik: A királyi palota előtti tér megnagyobbítása céljából a városvezetőség elhatározta, hogy kisajátítja az épületet, amelyben a Corso-kávéház van és leromboltatja a Metropol-szálló épületét is, amely a királyi palotával szemben áll.

Megbetegedett a magyar külügyminiszter

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter megbetegedett és a Verebélyi-klinikára szállították. Ezért a magyar küldöttséget a pápa koronázási ünnepeire helyettese, gróf Somssich József, nyugalmazott külügyminiszter vezeti. A magyar küldöttségen kívül képviselteti magát a koronázáson még Lengyelország, Franciaország, Brazília, Írország és Románia is.

Két szökött fegyenc meghiusult rablási kísérlet Zsigmondháza

Hétfőről keddre virradó éjszaka Menrath Lajos zsigmondházi birtokoshoz két szökött fegyenc betörést kísérelt meg. A betörők az ablakon keresztül behatoltak Menrath egyik szobájába, ahol a szekrényeket feszítették fel és elfogyasztották az ott talált szeszitalokat. A nagy zajra Menrath Lajos felébredt és besietett a szobába, de a mindenne elszánt betörők revolvért rántva, visszavonulásra kényszerítették a birtokost. Menrath Lajosnak sikerült kijutnia az uccára, ahol segítségért kiáltott. A futólépésben érkező rendőroket a betörők már nem várták meg és felöltözték. A rablásával menekülni kezdtek. Az egyiket hosszú halála után Avram Todor közrendőr a várhid aradi oldalán elfogta és bekísérte a rendőrségre. Itt kiderült, hogy Tóth Gyula, nagyváradi cukrászsegéddel azonos, aki Nagyváradról, ahol háromévi börtöretre ítélték, megszökött. Társáról, akinek sikerült kerekéi oldania, nem tudott felvilágosítást adni.